

A KUNSZÁLLÁSI MOSOLYVÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Tartalom

1.	A KUNSZÁLLÁSI MOSOLYVÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJÁNAK ALAPVETÉSEI	4
1.1	.Bevezetés	4
1.2	Az esélyegyenlőségi Program törvényi háttere	5
1.3	Az Esélyegyenlőségi Program megújításának létjogosultsága	6
1.4	Az Esélyegyenlőségi Program célja:.....	7
1.5	Nevelési szemléletünk	8
2.	ALAPVETŐ FOGALMAK	9
3.	HELYZETELEMZÉS – Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde	15
	Társadalmi környezet bemutatása:.....	15
4.	AKCIÓTERV – ESÉLYEGYENLŐSÉGI STRATÉGIA ÉS KONKRÉT CÉLKITŰZÉSEK	16
4.1	Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében tett FELADATINK	18
5.	Konkrét INTÉZKEDÉSEINK a foglalkoztatottak egyenlő bánásmódjának biztosítására és az esélyegyenlőség	18
6.	A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde ellátott gyermekekkel való egyenlő bánásmód szabályai 24	
6.1	A gyermekek felvételének rendje	24
6.2	A mindennapos pedagógiai munkában megvalósuló, esélyegyenlőséget szem előtt tartó feladataink 25	
7.	Különleges gondoskodást igénylő gyermekek	30
7.1.	Pedagógiai munkánk tartalmi elemei	30
7.2.	Az egyéni bánásmód és differenciálás megvalósulása a pedagógiai gyakorlatban.....	30
7.3.	A fejlesztőpedagógiai és intézménypsichológiai megsegítés bevonása az óvodai, bölcsődei ellátásba	31
7.4.	Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel	32
7.5.	Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése.....	33
7.6	Az SNI (Sajátos nevelési igényű) gyermekek óvodai nevelésének irányelve	36
7.7.	A krónikus beteg gyermek óvodai nevelésének irányelvei	41
7.8.	Tehetséggondozás.....	42
7.9	Az eredményességet biztosító szempontok	42
8.	Monitoring és nyilvánosság.....	43
9.	Konzultáció és visszacsatolás	44
10.	Esélyegyenlőségi terv karbantartásával összefüggő feladatok.....	44
11.	Jövőképünk	45

1. A KUNSZÁLLÁSI MOSOLYVÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJÁNAK ALAPVETÉSEI

1.1 .Bevezetés

Az ENSZ Közgyűlése 1948-ban fogadta el az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát*, amely mérföldkő az emberi jogok elismerése vonatkozásában. Több éves előkészítést követően 1959. november 20-án újabb nyilatkozatot fogadott el a gyermekek jogairól, azóta november 20-a a *Gyermekek Jogainak Világnapja*. A *Gyermekek jogairól szóló 1989-es New York-i Egyezmény* már unikális intézkedéseket vont maga után, máig a legszélesebb körben elfogadott nemzetközi emberi jogi dokumentum, amelyet mindeddig csupán 3 ország nem fogadott el magára nézve kötelezőnek. Magyarország 1990-ben írta alá, és az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdette ki. Az egyezmény kimondja: minden gyermeket, még a legfiatalabbakat is saját jogokkal rendelkező személyként kell tisztelni. A gyermek érdekét, mint „mindenek felett álló”, értéket, alapjogot határozza meg. Az egyezmény külön elismeri a szülők és gondviselők elsődleges szerepét, jogait és kötelességeit a gyermekek nevelésében és jogaik megismertetésében, védelmében. A gyermekek védelmének általános szabályait, rendszerét a *Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény* határozza meg. A magyar *Alaptörvény* XV. cikke szerint Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. XVI. cikke szerint „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.” A magyar gyermekvédelmi törvény Az állam mellett az Önkormányzatok is sokat tehetnek a gyermeki jogok és a hozzájuk rendelt kötelezettségek iránt. Így tesz Kunszállás Község Önkormányzata, mely kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetűek támogatásával, az egyenlő bánásmód és a gyermeki jogok helyi szinten történő érvényesítésével, a családokat kiemelten segítő hozzáállás jellemzi.

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az Óvodai Nevelés Alapprogramja szerint „Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.” (363/2012. XII. 17. Korm. rendelet, II/3. pont). Az egyediség, a másság természetessége és a hozzá idomuló differenciált bánásmód szükségszerűsége tehát felértékeli a személyes bánásmód létjogosultságát.

A befogadás, együttnevelés az esélyegyenlőség megteremtésének egyik nagyon fontos eleme. A felnőtt társadalom csak akkor válik befogadóvá, ha az elfogadást és befogadást már

gyermekkorban, a családban, illetve az óvodai, iskolai kereteken belül elkezdik a gyermekek megtanulni. Az óvodapedagógus a gyermeki fejlődéslelektan pontos ismeretanyagával és tapasztalataival felvértezve sokat tehet a nehezebben adaptálódó gyermekekért, nehézségeikből eredő hátrányaik miatti kirekesztettség elkerüléséért, a család önbizalmának és a gyermek készségeinek megerősítéséért. Segítségével esélyt kap a hátránnyal küzdő, hogy hátrányát leküzdje, kompenzálja, ugyanakkor a többséghez tartozó gyerekek elfogadóbbá válnak.

Maria Montessori szavaival élve „*a másság megértése, a gyengébbek segítése azért fontos, mert megelőzhetjük az előítéletek kialakulását.*” Az együttneveléssel tehát megtörténik az első lépés az esélyegyenlőség felé.

1.2 Az esélyegyenlőségi Program törvényi háttere

Törvények

- ❖ 2017. évi XCV. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról
- ❖ 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- ❖ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény
- ❖ 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény
- ❖ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ❖ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Törvény
- ❖ 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai.
- ❖ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai
- ❖ 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről

Rendeletek, határozatok

- ❖ 2008-2023. Kunszállás Község Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja
- ❖ Kunszállás Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2019. (I.29.) önkormányzati rendelete az egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokról
- ❖ A Kunszállási Mosolyvár Óvoda stratégiai dokumentumai: Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házirend
- ❖ 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- ❖ 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- ❖ 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

- ❖ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ❖ 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- ❖ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ❖ A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- ❖ 2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól
- ❖ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
- ❖ A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- ❖ Az Európai Parlament és a Tanács 771/2006/EK határozata (2006. május 17.) az Esélyegyenlőség mindenki számára európai évről (2007) – az igazságos társadalom irányában
- ❖ 2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

1.3 Az Esélyegyenlőségi Program megújításának létjogosultsága

- A Program érvényességi ideje módosul
- Szükséges a törvényi változások mentén való aktualizálás
- A családok szociális helyzetének változása és az óvoda inkluzív jellege miatt változik a gyermekek/családok összetétele, fel kell készülnünk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nagyobb számú fogadására is.

Az **Alapító Okiratunkban** meghatározottan intézményünk fenntartója és irányító szerve Kunszállás Község Önkormányzata. Tevékenységünk a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvényben meghatározott óvodai nevelés, illetve a Pedagógiai Szakszolgálat és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján integráltan nevelhető és oktatható gyermekek ellátása.

Kormányzati funkció szerinti megjelölése sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatait is tartalmazza.

A KUN/940-2/2022. okirat számú alapító okirat szerint az óvodai ellátás mellett mini bölcsődei ellátást is biztosít az intézmény.

Esélyegyenlőségi Programunk az egyenlő bánásmódról és az *esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Etv.) követelményeire épül. Jelen program érvényes az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló további jogviszonyban álló Munkatársakra (a továbbiakban: Munkatársak), az Óvoda és bölcsőde épületében a gyermekekkel közvetlen kapcsolatban lévőkre, az ott működő érdekvédelmi szervekre, illetve az Óvodába járó gyermekekre. Esélyegyenlőségi Programunk elkészítését a hatályos törvények és rendeletek előírásai alapján végeztük. Az intézményi esélyegyenlőségi program nem jelent külön programot az óvodai munkában, hiszen minden pontja az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség

előmozdításáról szóló elvekre épül.

1.4 Az Esélyegyenlőségi Program célja:

Célunk, hogy biztosítsuk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az esélyegyenlőség előmozdítását az intézmény minden Munkatársai és Gyermekei, különös tekintettel a hátrányos helyzetű munkavállalói és gyermeki csoportok számára. Célunk a **diszkriminációmentesség**, a **szegregációmentesség**, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelési-oktatási, és társadalmi integrációjának támogatása.

❖ Az emberi méltóság tiszteletben tartása

A 2003. évi CXXV. törvény preambuluma értelmében minden embernek joga van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen.

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde tiszteletben tartja a foglalkoztatottak és a Gyermekek emberi értékeit, méltóságát, egyediségét. Az óvoda és a bölcsőde a saját és a foglalkoztatottak érdekeit figyelembe véve, azokat összeegyeztetve olyan munkakörülményeket, munkahelyi légkört alakít ki, amelyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzéséhez és megerősítéséhez hozzájárulnak.

❖ A megkülönböztetés tilalma: az egyenlő bánásmód követelménye

Az intézmény kötelezettséget vállal a foglalkoztatottak hátrányos megkülönböztetésének megakadályozására, amelynek keretében elsődlegesen a megelőzés eszközeit alkalmazza. A megelőzés kiterjed a foglalkoztatási jogviszony keletkezésére, az illetményekre és juttatásokra, a képzés, a továbbképzés, egyéb ösztönző eszközök és módszerek meghatározására, az áthelyezésre, a foglalkoztatási jogviszonyokkal kapcsolatos egyéb kérdésekre, a jogviszony megszűnésére és megszüntetésére. Kiterjed továbbá a dolgozók bármilyen negatív közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetésére.

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde *tilt minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós, vagy vélt jellemzői, így: neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatásának jellege, érdekképviselői szervhez való tartozása, és egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban: tulajdonságai) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltja a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.*

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde intézménye a foglalkoztatás során – az Etv. 21-23. §-ban foglaltaknak megfelelően érvényre juttatja az egyenlő bánásmód követelményét. Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét az e pontban felsorolt tulajdonságon alapuló olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat, amelynek tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.

1.5 Nevelési szemléletünk

Nevelési szemléletünk fókuszában a *gyermek- és családközpontúság* áll, valamint az *interdiszciplináris* megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma egymásra épülő, egymást kiegészítő hatásait fontosnak tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

❖ **A másság elfogadására ösztönzünk.**

Minden gyermek más, a fogyatékoság is csak egy változata ennek a másságnak. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy másságával együtt teljes értékűként fogadjuk el őt.

❖ **Támogatjuk a befogadó szemléletet.**

A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodjon, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, értékelődjön fel az egészség, mint érték. Az ép tanulók az integrálás közben olyan többletjuttatást kapnak, amit más módon nem tudnának megtanulni: természetessé válik számukra az elfogadás, észrevétlenül alakul ki bennük a segítőkészség. Minél kisebb korban kerül sor az együtt nevelődésre, annál könnyebben tudnak alkalmazkodni a sajátos nevelési igényű társaikhoz.

❖ **A sajátos szükségletű gyermek JOGA: hogy egyediségéből adódóan a neki megfelelő, személyes bánásmódban részesüljön.**

❖ **Az intézmény feladata a differenciált bánásmód** által megteremteni az optimális feltételeket mindenkinek, hogy a maga ütemében, a maga képességei szerint a lehető legjobban ki tudjon bontakozni.

❖ **A gyermek szükségleteihez adaptált és érzelmi biztonságot nyújtó környezetet teremtünk.**

Ez lehetővé teszi a sérülés specifikus módszerek és eszközök alkalmazását! A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése, a társas támogatás megélése.

❖ **A szülőkkel való szoros együttműködésre törekszünk.**

Óvodánk nevelőközössége vallja, hogy a gyermeki boldogság, testi-lelki egészség megóvása, a személyiség fejlesztés csak a szülői házzal való közös munkálkodás eredményeként valósítható meg. Hisszük, hogy mindezt játék- és mozgásközpontú tevékenységek biztosításával, a természet megismertetésével, megszerettetésével, annak védelmével és tiszteletben tartásával való tudatosításával érhetjük el.

Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet fordítunk az óvodai, bölcsődei felvételnél az oktató-nevelő munka gyakorlatánál, a gyerekek egyéni fejlesztésénél, az értékelésnél, a feladatok differenciált kiválasztásánál és alkalmazásánál az **egyenlő bánásmód és esélyteremtés elvére**. Különös figyelmet fordítunk a humán erőforrás fejlesztésére, a pedagógusok szakmai továbbképzésére valamint a partnerépítésre és kapcsolattartásokra (szülők, segítők, szakmai és társadalmi környezet).

Kiemelt célunk **a hátrányos helyzetből származó lemaradások** - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerrel téve, velük együttműködve – **sikeres ellensúlyozása**.

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programjával összhangban kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód alkalmazására, a Munkatársak és az intézménybe járó gyermekek és családjaik törvényben megfogalmazott jellemzői miatt bekövetkező közvetlen és közvetett megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés,

megtorlás megelőzésére és megszüntetésére, az esélyegyenlőség előmozdítására.

2. ALAPVETŐ FOGALMAK

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény, valamint az 1993. évi LXXIX. Évi a közoktatásról szóló törvény előírja az óvodás korú gyermekek hátrányos megkülönböztetésének megelőzését, továbbá a közoktatásban résztvevő óvodás gyermekek esélyegyenlőségének megteremtését. Magyarországon elsőként ez a törvény határozza meg az egyenlő bánásmódot sértő magatartások formáit, az eljárás különös szabályait, a jogsértőkkel szemben alkalmazható szankciókat.

2.1 Egyenlő bánásmód

Az egyenlő bánásmód követelménye azt a kötelezettséget foglalja magában, hogy mindenki tartózkodjék az emberi méltóságot sértő diszkriminációs magatartástól, az állam pedig köteles gondoskodni a jogérvényesítés jogszabályi és intézményi feltételeinek, megteremtéséről és fenntartásáról.

Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- c) a közalkalmazotti jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- f) a közalkalmazotti jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 142/A. § (3) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
- g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- h) az előmeneteli rendszerben;
- i) a kártérítési, valamint a fegyelmi felelősség érvényesítése során.

Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését:

a) a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés,

b) a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.

2.2 Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség elvének érvényesítése több az egyenlő bánásmód biztosításánál és

a diszkrimináció tilalmánál, mert magába foglal olyan célzott fejlesztéseket is, amelyek az esélyegyenlőtlenség, illetve annak okai felszámolását célozzák. Az esélyegyenlőség elsősorban olyan strukturális kereteket jelent, amelyek mindenki számára fizikai hozzáférést biztosítanak. Ez a hozzáférés – az európai országokhoz hasonlóan nálunk is – jogilag szabályozott: ezt célozza az Egyenlő bánásmódról szóló törvény

Az **esélyegyenlőségi intézkedések** olyan tevékenységek, amelyek közvetlen és pozitív hatással vannak a releváns jogszabályokban nevesített célcsoportok életminőségére. Kétféle esélyegyenlőségi intézkedést különböztetünk meg: a kiemelt- és az átlagos jelentőségűeket. A *kiemelt jelentőségű esélyegyenlőségi intézkedések*, megoldások alapvetően fontosak a hátrányos helyzetű, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozó személyek helyzetének javításában, a szervezet esélyegyenlőségi kultúrájának fejlesztésében, míg az *átlagos jelentőségűek* kiegészítik, bővítik a fő vállalásokat, hozzáadott értékkel bírnak.

A Munka Törvénykönyvének (1992. évi XXII. törvény) 2004 januárjától hatályos módosítása szerint az esélyegyenlőségi tervnek rendelkeznie kell a fogyatékos személyek akadálymentes munkahelyi környezet megteremtését biztosító külön intézkedésekről valamint a munkáltató szervezetén belüli, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével kapcsolatos eljárási rendről.

2.3 Hátrányos megkülönböztetés

8. § *Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek* minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) neme,
  - b) faji hovatartozása,
  - c) bőrszíne,
  - d) nemzetisége,
  - e) ¹⁶ nemzetiséghez való tartozása,
  - f) anyanyelve,
  - g) fogyatékosága,
  - h) egészségi állapota,
  - i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
  - j) politikai vagy más véleménye,
  - k) családi állapota,
  - l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
  - m) szexuális irányultsága,
  - n) nemi identitása,
  - o) életkora,
  - p) társadalmi származása,
  - q) vagyoni helyzete,
  - r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
  - s) érdekképviselőhez való tartozása,
  - t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága)
- miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

2.4 Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

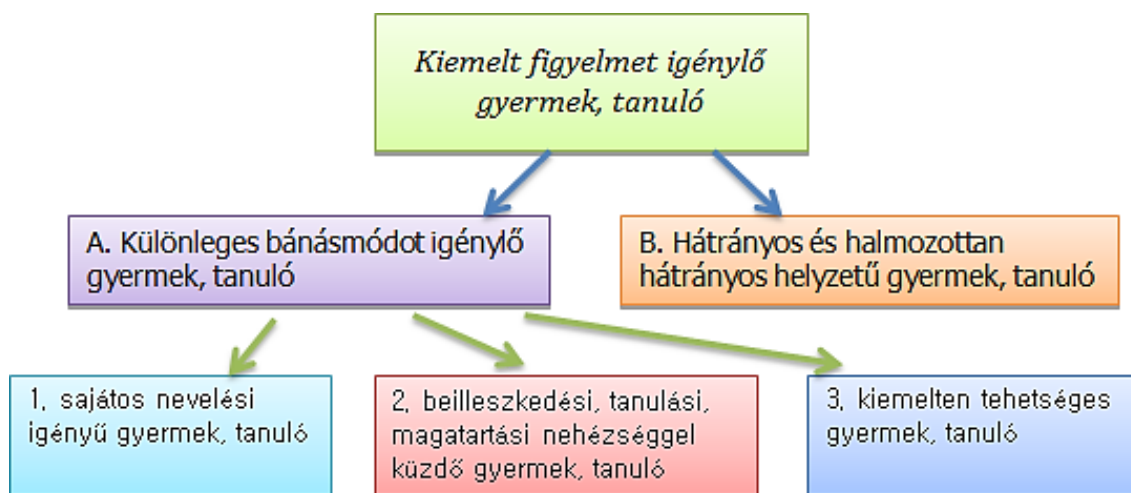
a) különleges bánásmódot igénylő gyermek:

aa) SNI - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) BTM - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

2. ábra: A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók rendszere

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek az egészségügyi problémával, krónikus betegséggel küzdő, a családjilag terhelt gyermek is.

2.5 Beilleszkedési – tanulási - magatartási nehézség

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási problémákkal küzd, közösségbe való beilleszkedése tovább személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat. Az elmaradás jelentős, mert a gyermek szellemi és lelki fejlődését, tanulását, lelki életét hátráltatja, a gyermek környezete a szokásos pedagógiai/szülői eszközökkel a problémát orvosolni nem tudja. Ugyanakkor ez az elmaradás/sajátosság a sajátos nevelési igény szintjét nem éri el.

2.6 Sajátos nevelési igény (SNI)

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

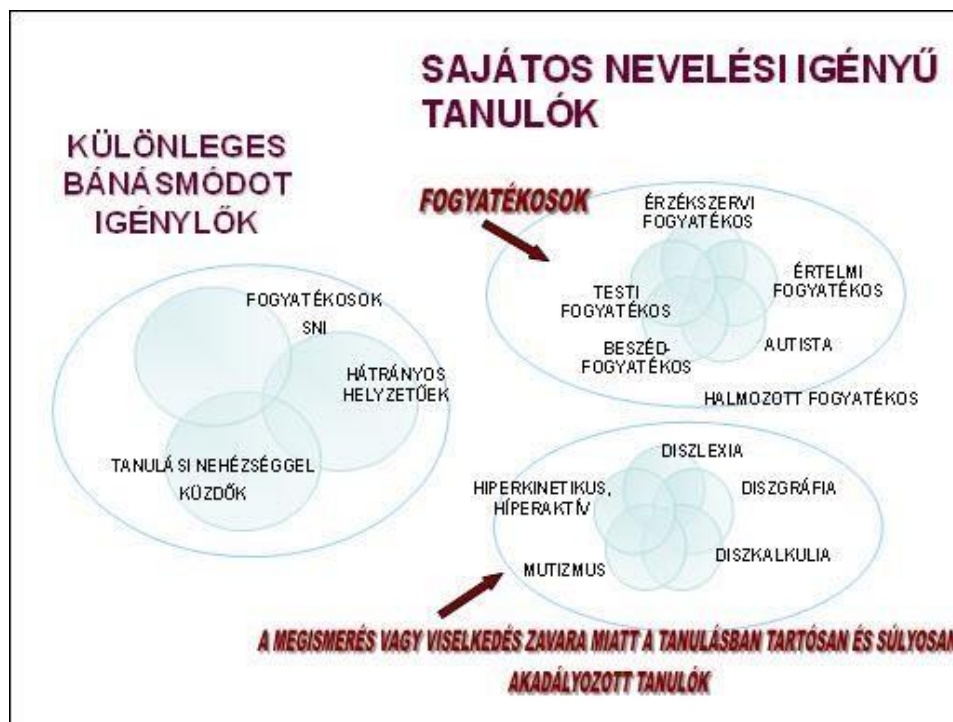
- ❖ testi, mozgásszervi fogyatékos
- ❖ érzékszervi fogyatékos (vak, gyengénlátó, siket, nagyothalló)
- ❖ értelmi fogyatékos (enyhe fokú, középsúlyos)
- ❖ beszédfogyatékos
- ❖ autizmus spectrum zavarral élő

- ❖ halmozottan fogyatékos
- ❖ tanulásban tartósan, súlyosan akadályozott (dyslexia, dysgr.,dyscalc., mutizmus, hyperkinetikus v. kóros aktivitászavar)

A sajátos nevelési igény kifejezi

a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

2.7 Fogyatékoság

Biológiai állapot megváltozása, a testi, idegrendszeri tulajdonságterületek körében fennálló visszafordíthatatlan sérülés, károsodás, defektus. A fogyatékoság jelöli meg azt a tulajdonságot vagy tulajdonságcsoporthoz, amely rászorulttá teszi a gyermeket a gyógypedagógia ellátására.

Ennek megfelelően a *főcsoportok* a következők:

- ❖ értelmi fogyatékosok
- ❖ hallási fogyatékosok,
- ❖ látási fogyatékosok,
- ❖ beszéd fogyatékosok,
- ❖ mozgásfogyatékosok,
- ❖ érzelmi, akaratfogyatékosok,
- ❖ halmozottan fogyatékosok.

A főcsoporton belül a további osztályozási szempontok:

- ❖ a klinikai kép jellegét meghatározó főszimptóma mellett jelenlévő, a sérült

- személyiség szerkezetet meghatározó egyéb szimptomák,
- ❖ a súlyossági fok,
- ❖ az időfaktor (a sérülés és a gyógypedagógiai fejlesztés megkezdésének időpontja),
- ❖ az intelligenciaszint,
- ❖ a különböző képességek szintje,
- ❖ a szocializálhatóság (csak individuálisan vagy közösségben is, a normálisoktól elkülönítetten vagy nem elkülönítetten, az épekkel integráltan, gyógypedagógiai segítséggel fejleszthetők).

2.8 Veszélyeztetettség

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 5. §-a szerint a veszélyeztetettség „olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza”.

Egy lehetséges megközelítés az alábbi kategóriákat jelöli meg:

- ❖ az alkoholista, züllött, elmebeteg, pszichopata, krónikusan beteg szülő gyermeke,
- ❖ a felbomlott és ezáltal talaját vesztett család elhanyagolt gyermeke,
- ❖ a bölcsődékben, óvodákban és iskolákban tartósan kirívó magatartású, neurotizálódott gyermek és serdülő,
- ❖ a tanulásban lemaradt, túlkoros gyermek,
- ❖ a galerikhez csapódó, javítóintézetből vagy a nevelőotthonból elbocsátott, nem utógondozott fiatal.

2.9 Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet

- ❖ *Hátrányos helyzetű* az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
  - a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
  - b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
  - c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
- ❖ *Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH):* Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c)pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

2.10 Tartós betegség, egészségügyi problémák

2.10.1. Krónikus betegségek: pl. asztma, súlyos allergia, immunrendszer működési zavara,

cisztás fibrózis, szívproblémák, cukorbetegség, nyitott gerinc, epilepszia, gyulladós bélbetegség, fiatalkori ízületi gyulladás, vérzékenység

A fenti betegségek tünetei és súlyossága közötti különbségek ellenére a krónikus betegségben szenvedő gyermekeknek lehet: fájdalom és kellemetlenség érzése; gátolt növekedés és fejlődés; rendszeres orvosi és kórházi ellenőrzés; naponta ismétlődő orvosi ellátás, gyógyszeres kezelés szükségessége (néha fájdalmas és kellemetlen kezelésekkal); kevesebb lehetőség a játékra a többi gyermekkel. A testi különbségek miatt a kortársak kiközösíthetik a beteg gyermeket, a gyermek maga is gyakran szorongással, frusztrációkkal terhelt. A család számára a gyermek krónikus betegsége fájdalmas csalódáshoz vezethet a gyermekről alkotott álmaikkal szemben. A beteg gyermekkel töltött idő miatt a testvéreknek az lehet az élménye, hogy szüleik kevesebbet foglalkoznak velük, ennek okát gyakran félre értelmezik. A családra általában nagy anyagi terhet ró a gyermek kezelése, gyógyszerzése, nem beszélve, hogy sok aggodalommal, bizonytalan jövőképpel is számolniuk kell. A társadalmi kirekesztés, és elszigetelődés is veszélyezteti a beteg gyermeket nevelő családokat. A gyermekek külsőleg is látszó állapotok, mint például ajakhasadék vagy vízfejűség komoly önértékelési problémákhoz vezethet.

2.10.2. Allergiák

Az óvodában előforduló leggyakoribbak ezek közül: étel-, csípés-, pollen-, por-, poratka allergia. Az ételallergiák, -intoleranciák gyakori tünetei: felső-légúti betegségek, kiütések és egyéb bőrproblémák, ekcéma, alhasi görcs és fájdalom, hányás, hasmenés, székrekedés, általános gyengeség és fáradtság, viselkedéses problémák (hypermotilitás, figyelmi nehézség), légzési nehézség, bőrpír.

Az ételintoleráns gyermek immunrendszere az ételt test-idegennek érzékeli és antitestet termel ellene. Az IgG antitestek az étel allergénekkal komplexet alakítanak ki, melyek a szervezet különböző helyein lerakódva gyulladást okoznak és károsítják a szöveteket. Az IgG antitest termelődést kiváltó ételreakciót ételintoleranciának nevezzük, megkülönböztetve a klasszikus, gyors lefolyású és heves IgE antitestet termelő ételallergiától. Ételallergia esetén a tünetek röviddel az étkezés után, míg ételintolerancia esetén a tünetek jóval később jelentkeznek.

2.11 Integráció

Az integráció, integrálás a speciális nevelési szükségletű gyermekeknek a nem fogyatékosok közé való beilleszkedésére vonatkozik.

Szoros összefüggésben áll az esélyegyenlőség biztosításával - mindenki számára nyitottá teszi a nevelési-oktatási intézményeket, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára. Az integráció egy folyamat, melyben a sajátos nevelési igényű és ép gyermekek együtt vesznek részt az intézményi nevelésben-oktatásban.

Az integráció típusai (Csányi, 2000. alapján): 1. Spontán integráció, 2. Lokális integráció, 3. Szociális integráció, 4. Funkcionális integráció - részleges integráció / teljes integráció: 5. Fordított integráció

2.12 Inklúzió

Jelentése befogadás. A hivatalos dokumentumok gyakran keverik a két kifejezést integráció - inklúzió. Kiindulási alapja az **egyéni differenciálás**. A befogadott fogyatékos gyermek nemcsak jelen van, hanem a közösség szerves része, van saját szerepe, kompetenciája. Máságát elfogadják, tisztelik, sajátos nevelési igényeit maximálisan figyelembe veszik, annak megfelelő fejlesztést biztosítanak számára.

3. HELYZETELEMZÉS – Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde

Óvodai ellátás 1940. óta működik Kunszálláson, mely Papp Róza(1898-1974) bencés oblátá nevéhez fűződik. A nővér megteremtette az óvodai nevelés alapjait a településen változó helyszíneken.

Az óvoda mostani épülete, amely az Arany János u. 4. szám alatt található, 1963 óta tölti be funkcióját. Sokáig 1 csoporttal működött az intézmény, majd 1973-tól már 2 csoporttal, 1997. novemberétől és jelenleg is 3 csoportban látunk el óvodai nevelési feladatokat.

A Kunszállási Mosolyvár Óvodához korábban tartozott bölcsődei nevelés, gondozás, hiszen 2009. szeptember 1-től a harmadik csoportszobát bölcsődei csoportszobává alakították át, amely 2013-ig működött, majd a létszám csökkenése következtében a későbbiekben ismét óvodai csoporttá alakult.

Az első időkben vegyes életkorú csoporttal működött intézményünk, majd a kedvező létszám alakulása miatt 2016. szeptember 1-től tiszta csoportok indulhatnak (mini/kis-, középső- és nagy). 2022 szeptemberétől mini bölcsőde is tartozik az óvodához, mely működését adott nevelési év közben kezdi meg.

Társadalmi környezet bemutatása:

- A falu egyetlen óvodával és bölcsődével rendelkezik
- A két intézmény központi helyen helyezkedik el
- A általános iskola, Könyvtár, Faluház, Székely ház, Fogorvosi rendelő, Gyermekorvosi rendelő, Védőnői szolgálat és Gyógyszertár mindkét épülethez közel található.
- A településen fellelhető gyűjtemények, látványosságok: Tájház, Óramúzeum és a Polyák Borászat .
- A község 1710 főből áll, egyre gyarapodó létszámmal
- Kunszállás a helyi nagyobb vállalkozások miatt egyre dinamikusabban fejlődik, ez hozza magával a növekvő gyermeklétszámot is.
- Az óvoda konyhája főzőkonyha, amely mindkét intézményt kiszolgálja, valamint az óvodásokon túl ellátja a szomszédos iskola gyermekeit, illetve a község nyugdíjasait is.

3.1. Intézményi Adatok

- ❖ **Székhely: Kunszállási Mosolyvár Óvod és Bölcsőde, Kunszállás Arany J. u. 4.**
- ❖ **OM azonosító: 202269**
- ❖ **Alapító és fenntartó szerve: Kunszállás Község Önkormányzata, Kunszállás Dózsa Gy. u. 24.**
- ❖ **Intézményvezető: Horváthné Gellért Emőke Anna**
- ❖ **Intézményvezető helyettes: Balog Pálné**

- ❖ **Helyi Pedagógiai Programunk:** Tevékenységközpontú
- ❖ **A Gyermekvédelmi felelős:** Horváthné Gellért Emőke Anna

3.2 *Humánerőforrás*

Az óvoda 3 csoportos. Az óvodapedagógusok engedélyezett létszáma az óvodavezetővel együtt 7 fő. Az intézményben 3 fő dajka dolgozik és egy pedagógiai asszisztens munkakör betöltésére van lehetőség. A logopédiai ellátást és fejlesztést gyógypedagógus látja el megbízási szerződéssel. A mini bölcsőde 8 gyermek befogadására alkalmas. A mini bölcsődében két fő kisgyermeknevelő látja el a feladatokat.

3.3 *Kötelezettségek és felelősség*

- Az **intézmény vezetője** felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, óvodása, a gyermekek szülei és a társadalmi partnerek számára *elérhető legyen* az intézményi Esélyegyenlőségi Program. Ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak a biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a program végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket. Éppen ezért az elfogadott programot az intézményben jól látható helyen függeszték ki, a tanévnyitó értekezleten annak tartalmát ismertették.

- Az intézmény vezetője felelős az intézményi Esélyegyenlőségi Program megvalósításának *koordinálásáért, a program végrehajtásának nyomon követéséért*, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges *panaszok kivizsgálásáért*.

- **Nevelőtestületünk minden tagja** felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje a Programban foglaltakat, és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

- **Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló**, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje az intézmény Esélyegyenlőségi Programját, és magára nézve is kötelezőnek tartsa azt.

4. **AKCIÓTERV – ESÉLYEGYENLŐSÉGI STRATÉGIA ÉS KONKRÉT CÉLKITŰZÉSEK**

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda az egyenlő bánásmód elvét és az esélyegyenlőség előmozdítását fejlesztési stratégiájának szerves részeként kezeli. Az esélyegyenlőségi

stratégia érvényesítését az Esélyegyenlőségi Program, és az abban szereplő célkitűzések megvalósítását szolgáló személyi és infrastrukturális feltételek megteremtése biztosítja, összhangban Kunszállás Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programjával.

Az Óvoda biztosítja:

- ❖ az egyenlő bánásmód elvét, kidolgozza annak szabályzati és infrastrukturális feltételeit
- ❖ intézkedéseket hoz a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeinek segítésére.

Az esélyegyenlőségi stratégia meghatározása során különös figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőségi törvény által példálózva nevesített tényezőkre. Az említett rendelkezések közül talán a legfontosabb az egyenlő bánásmód követelménye sérelmének meghatározása.

Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- c) a közalkalmazotti jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatban;
- e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- f) a közalkalmazotti jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 142/A. § (3) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
- g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- h) az előmeneteli rendszerben;
- i) a kártérítési, valamint a fegyelmi felelősség érvényesítése során.

Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését

- a) a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés,
- b) a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.

4.1 Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség elősegítése érdekében tett FELADATINK

- az intézmény jelenlegi gyakorlatának felmérése (az emberi méltóság tiszteletben tartása szempontjának érvényesítése), és a vezetőkkel szemben támasztott követelmények megfogalmazása,
- a belépéstől a kilépésig tartó munkaügyi folyamatok szabályozása,
- a képzési programokhoz való egyenlő hozzáférés elősegítése,
- a munkakörülmények felmérése és javítására irányuló intézkedések megfogalmazása, különös tekintettel az 50 év feletti munkatársak helyzetének javítására,
- a családos munkatársak számára biztosított kedvezmények kiterjesztése,
- a nyugdíjas korba való átmenet megkönnyítése és a nyugdíjas dolgozókkal való humánus, jogszerű törődés.
- a pályakezdő fiatalok beilleszkedésének és helyzetének segítése,
- fel kell mérni, hogy az óvodában az esélyegyenlőségi terv évenkénti megújítása milyen előkészítő feladatok elvégzését igényli – pl. felmérések, információk, adatok összegyűjtése; célok, javaslatok megfogalmazása; a korábbi tervek megvalósulásának ellenőrzése; beszámolók elkészítése stb. –, e feladatoknak mi a munkaidő igénye, az ellátásához szükséges munkaerő miként biztosítható, szükséges-e esélyegyenlőségi referenci szerepkör kialakítása.

5. Konkrét INTÉZKEDÉSEINK a foglalkoztatottak egyenlő bánásmódjának biztosítására és az esélyegyenlőség előmozdítására

Pedagógiai munkánkat a helyi nevelési programunk határozza meg. A Kunszállási Mosolyvár Óvoda vezetője biztosítja, hogy az Esélyegyenlőségi Programban megfogalmazottakat minden dolgozó megismerje, annak tartalmát magára nézve mindenki betartsa. Vállalja a folyamatos értékelést, az ellenőrzés során szerzett információk beépítését.

5.1. Partneri kapcsolat, együttműködés

Az Óvoda a foglalkoztatási jogviszony keretei között a partnerség elve érvényesítésének biztosítására

- átlátható szerződéses viszonyokat alakít ki, szem előtt tartva a kölcsönös előnyök egyidejű biztosítását
- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításának szellemében dolgozza ki szabályzatait

5.2 Egyenlő bánásmód a Munkatársak kiválasztása során

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda munkaerő-szükségletének kielégítése során szem előtt tartja a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. Ennek érdekében

- az álláshirdetések megfogalmazásakor és a Munkatársak kiválasztása során nem tesz különbséget kor, nem, nemzetiség, családi- és egészségügyi állapot szempontjából;
- a jelöltek kiválasztásánál a hangsúlyt az adott munkához szükséges készségekre, képességekre, jártasságokra és tapasztalatokra helyezi;
- a munkaerő-szükséglet kielégítése során elsősorban a belső forrásokra épít;
- a hosszú szakmai, gyakorlati munkatapasztalatokat és az ezen alapuló megbízhatóságot a többi készség és képesség elemhez hasonló súllyal veszi figyelembe;
- előzetes képzéshez, betanuláshoz kötött munkakörök betöltésénél a negyven év feletti pályázatát nem utasítja el csak arra hivatkozva, hogy a képzés és a betanítás korukból következően már nem kifizetődő befektetés.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos

5.3 Egyenlő bánásmód az információkhoz való hozzáférésben

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde vezetése gondoskodik arról, hogy minden munkatársa korlátozás nélkül hozzájusson

- a munkaköri kötelezettsége ellátásához,
- a közösségben való egyenrangú részvételhez,
- az egyéni fejlődéséhez,
- az élethosszig tartó képzés követelményének teljesítéséhez és
- az érdekeinek érvényesítéséhez és megvédéshez a szükséges információkhoz.

A képzési rendszerünk külső, belső és önképzési programokból áll. A külső képzések támogatása, öt éves beiskolázási és az éves továbbképzési terv alapján történik. Belső képzésünk részeként a belső hospitálási rendszerben minden pedagógus részt vesz. Ezen kívül előadások, tematikus team munkáink vannak. Továbbképzéseink szervezésénél előnyben részesítjük az SNI, különleges bánásmód, differenciálás témaköreit.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos

5.4. Egyenlő bánásmód a munkafeltételek biztosításában

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde gondoskodik arról, hogy minden munkatársa

- hozzájusson a szervezeti egység rendelkezésére álló, a munkaköri kötelezettség ellátásához szükséges munkafeltételekhez, szükséges információkhoz,
- hozzáférjen a szervezeti egység rendelkezésére álló forrásokhoz,
- részesedjen a szervezeti egységre háruló feladatokból az adott feladatokhoz szükséges készségek, képességek, jártasságok és tapasztalatok alapján.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos

5.5. Egyenlő bánásmód a bérezésben, besorolásban, minősítésben

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda biztosítja az egyenlő bánásmód elvét, az objektív, szakmai szempontok szerinti értékelést, a Kjt. mindenkori szabályai szerint.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos.

5.6. A Hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok helyzetének javításával kapcsolatos intézkedések az esélyegyenlőség előmozdítására

A törvényi szabályozásnak megfelelően a Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde megkülönböztetett figyelmet fordít a hátrányos helyzetű Munkatársak esélyegyenlőségének elősegítésére, különösen a nők, az 50 évnél idősebb munkavállalók, a romák, a fogyatékossgal élők és a családos, valamint az egyedülálló Munkatársak, pályakezdők helyzetének javítására. A nemi arányokat tekintve az óvodapedagógusok, kisgyermeknevelők és dajkák nemi arány 100%-ban nő, így ez a szempont elhanyagolható.

5.6.1 A női Munkatársak helyzetének javításával kapcsolatos intézkedések

A nőkkel kapcsolatos intézkedések súlypontjai a nők családi feladatainak megkönnyítése. Ennek érdekében:

- az Kunszállási Mosolyvár Óvoda figyelemmel kíséri a családos, ill. gyermeküket egyedül nevelő nők családi szerepvállalásaikból fakadó sajátos gondjait.

Felelős: a munkáltatói jog gyakorlója

Határidő: folyamatos

5.6.2 Az 50 évnél idősebb Munkatársak helyzetének javításával kapcsolatos intézkedések

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde igyekszik a munkakörülményeket úgy alakítani, hogy folyamatosan elősegítse az idősebb korúak, fogyatékkal élők fizikai és szellemi képességeinek kihasználását.

Az ötven évnél idősebb Munkatársakkal kapcsolatos intézkedések súlypontjai

- a Munkatársak jó egészségi állapotának, biztonságának, és jó közérzetének megtartásának segítése;
- aktív eszközökkel ösztönözzük a Munkatársakat az egészséges életmód kialakítására, folytatására.
- az előmenetel elősegítése;
- a képzésben való részvétel ösztönzése és támogatása;
- a nyugdíj előtt álló Munkatársak életpályájának segítése;

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos

5.6.3 A roma Munkatársak és gyermekek helyzetének javításával kapcsolatos intézkedések

A magyarországi romák az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportját képezik. Népszámuk négyötöde él létminimum alatt, lakáskörülményeik, oktatási és munka-erőpiaci esélyeik jóval alacsonyabbak, mint nem roma társaiknak, egészségügyi helyzetük is rosszabbak, sőt a társadalmi kirekesztettséggel, előítéllettel is számolniuk kell. Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszorodó szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma igen sürgető feladat.

A roma Munkatársakkal kapcsolatos intézkedések súlypontjai:

- az előmenetel segítése,
- a képzésben való részvétel ösztönzése és támogatása,
- több gyermek esetén a családi feladatok megkönnyítése.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos

A roma gyermekekkel, családokkal kapcsolatos intézkedések súlypontjai a támogatási és szolgáltatási lehetőségek kihasználásának elősegítése:

- az intézmény rendjéhez való alkalmazkodás elősegítése, az egyenlő bánásmód figyelembevételével.
- tájékoztatás nyújtása az igénybe vehető támogatási formákról,
- az intézmény által nyújtható szolgáltatások igénybevételének ösztönzése és támogatása.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója

Határidő: folyamatos

5.6.4 A fogyatékossgal élő Munkatársak és Gyermekek/szülők helyzetének javításával kapcsolatos intézkedések

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde elősegíti a fogyatékos személyek jogainak érvényesítését, minden olyan (fizikai és emberi) segítséget igyekszik megadni, mely javítja komfortérzetüket, ellensúlyozza hátrányaikat. Ez vonatkozik mind a gyermekekre, mind a szülőkre, ill. Munkatársakra.

A 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól elismeri a fogyatékossgal élő személyek meglévő és lehetséges értékes hozzájárulását közösségük általános jólétéhez és sokszínűségéhez. A fogyatékossgal élő személyek emberi jogaik és alapvető szabadságaik teljes körű gyakorlásának, és teljes körű részvételének előmozdítása a társadalomhoz való tartozásuk érzését erősíti.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója,
Határidő: folyamatos

5.6.5 Családos Munkatársakkal kapcsolatos intézkedések

A családi kötelezettségekkel rendelkező munkáltatók nyilvántartása céljából a Kunszállási Mosolyvár Óvoda a „Nyilatkozat az eltartott gyermekek számáról” nyomtatványt alkalmazza. A családi feladatok és a munkahelyi kötelezettségek összehangolása érdekében a Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde előmozdítja

- a gyed-ről, gyes-ről visszatérő dolgozók beilleszkedésének segítségét,
- a gyed-ről, gyes-ről visszatérő dolgozók részére a csökkentett munkaidő lehetőségét (arányosan csökkentett illetménnyel),
- a részmunkaidőben való munkavállalást a tartós ápolásra szoruló közeli hozzátartozó gondozása miatt,
- A tíz év alatti gyermeket nevelő munkavállaló munkaidő beosztásánál figyelembe veszi a gyermekgondozó és oktatási intézmények nyitva tartását, amennyiben ezen az időszakon túli munkavégzést rendel el, a munkavállalót legalább 24 órával előbb tájékoztatja.
- Gyermek utáni szabadságok kiadásánál figyelembe veszi a munkavállaló kérését, az iskolai/ óvodai/ bölcsődei szüneteket figyelembe veszi.
- A rendkívüli családi események (gyermek születése, gyermek ballagása stb.) esetére szabadság biztosítását a rendes szabadságkeret terhére.
- Biztosítja a túlóra választhatóságát a gyermeket nevelők számára, és azt, hogy azok, akik ezt elutasítják, nem szenvednek hátrányt.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója
Határidő: folyamatos.

5.6.6 Nyugdíj előtt álló Munkatársakkal kapcsolatos intézkedések

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda pályagondozási tevékenysége részeként olyan rugalmas és humánus nyugdíjazási rendszert működtet, amely lehetővé teszi, hogy az érintett Munkatársak nyugdíjba vonulását megelőző években felkészüljenek a nyugdíjazásra, a nyugdíjas életformára, az aktív nyugdíjas évekre.

- a nyugdíj előtt álló munkatárs munkaidejét kérésére csökkenti, (az illetmény arányos csökkentésével egyidejűleg) ha ezt a munkatárs egészségi állapota indokolja és a feladat ellátását nem veszélyezteti.
- a korengedményes nyugdíjazás egyénre és munkáltatóra gyakorolt hatását annak alkalmazása előtt megvizsgálja.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója,
Határidő: folyamatos.

5.6.7 Nyugdíjas, volt Munkatársakkal kapcsolatos intézkedések

- A Kunszállási Mosolyvár Óvoda kiemelt feladatnak tekinti az idősebbek segítségét
- a szakmailag kiemelkedő munkát végző nyugdíjas munkatárs megbízását a Kunszállási Mosolyvár Óvoda előmozdítja, amennyiben nincs más munkatárs az adott pozícióban.

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója
Határidő: folyamatos

5.6.8 Egyedülálló 50 év feletti munkatársakkal kapcsolatos intézkedések

- Rugalmas munkavállalás lehetősége közeli hozzátartozó gondozása esetén
- Előmenetel elősegítése
- Jogszerű bánásmód, a családosokkal szembeni munkakörülmények (ügyelet, munkaidő stb.) háttérbeszorításának megakadályozása

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója
Határidő: folyamatos

5.6.9 Pályakezdő fiatalokkal kapcsolatos intézkedések

- Pályakezdők beilleszkedésének elősegítése
- Pályakezdők személyes segítése (pedagógusi identitás elősegítése)
- Pályakezdők szakmai továbbfejlődésének segítése, idősebb kolléga, szakmai mentor kijelölésével (szakmai képességek, készségek, kompetenciák alakítása)
- Pályakezdő munkatársak minősítéshez való felkészítése

Felelős: munkáltatói jogkör gyakorlója
Határidő: folyamatos

6. A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde ellátott gyermekekkel való egyenlő bánásmód szabályai

A Gyermekek jogairól szóló 1989-es Egyezmény rámutat: „*a gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségének hiányára, különös védelemre és gondozásra van szüksége. Az Óvoda nevelés Alapprogramja kiemeli: „A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.”*

Intézményünkben a személyiség fejlesztése alapfeladat. Óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, tiszteletben tartva az emberi és a gyermekeket megillető jogokat. Szemléletünk gyermekközpontú, befogadó jellegű, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde alapvető **célja az, hogy a bármiféle hátránnyal (szociokulturális, részképesség, egyéni adottságbeli hiányosságok, familiáris problémák, stb.) küzdő gyermekeket segítse, esélyeiket javítsa, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.** Gondoskodunk a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, az emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai és bölcsődei nevelésében támogatjuk önazonosságuk megőrzését, ápolását. Óvodánk egyszerre segíti a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, serkenti önkifejezésüket.

6.1 A gyermekek felvételének rendje

- A gyermekek felvétele a jogszabályokban meghatározottak alapján történik.
- A Nemzeti Köznevelési törvény (2011. évi CXC tv.) és módosításáról szóló (2012. évi CXXIV. tv.), valamint a nevelési oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet, változásokat hozott mind az óvodákat, mint pedig a szülőket, gyermekeket illetően. Az óvodába felvehető gyermekek létszámát az óvoda Alapító Okirata határozza meg. Ettől eltérni kizárólag fenntartói engedéllyel lehet.
- A gyermekek felvételénél minden fajra, nemre tekintet nélküli gyermekfelvételt kell biztosítani.
- 2014. szeptember 01-jétől 3 éves kortól kötelező óvodába járást ír elő. .NKt. 8. § (2) „A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.”. Lehetséges felmentést kapni a 3. éves kortól történő óvodába járás alól. A felmentést a szülő kezdeményezheti, és a jegyző adhatja meg az óvodavezető és a védőnő egyetértésével. NKt. 8. § „A jegyző – a szülő kérelmére, az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.”
- Az óvodai felvétel jelentkezés alapján történik. Amennyiben több a jelentkező gyermek, mint a férőhely, a fenntartóval egyeztetve dönt az intézményvezető a felvételek elbírálásáról, illetve

a szülő fellebbezést nyújthat be a határozat ellen. A fellebbezést az intézményvezetőhöz kell benyújtani. A jogorvoslatról a fenntartó dönt.

- Az intézmény kötelezően Kunszálláson lakó gyermekeket fogad, de **figyelembe vesszük a következő szempontokat is a felvétel elbírálásánál:**
  - állami gondozott és anyaothonban élő anyák gyermekei,
  - hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű
  - akinek testvére már óvodánkba jár,
  - igazoltan körzetben lakó 3. életévét betöltött gyermek,(állandó illetve igazolt tartózkodási hely)
  - egyedülálló szülők gyermeke, és igazoltan az óvoda körzetében levő munkahely,
  - a következő évben tankötelessé váló gyermek,
  - egyéb szociális, méltányossági indok: pl. több gyermekes család, beteget gondozó család, családot segítők közeli lakhelye, nagyobb gyermek közeli iskolája,
  - az óvoda körzetében dolgozó szülők gyermeke
- A felvétel eredményéről a szülő:
  - a felvételtől szóló határozatot a szülő először szóban, majd postai úton kapja meg
  - az elutasító határozatot szóban, majd postai úton is tudomására hozzuk
- **A szülőknek joga van:** „Felülbírálati kérelemmel” élni, mely újra mérlegelésre, és méltányosság gyakorlására irányuló kérelmet tartalmazza. „Jogorvoslati kérelemmel” élni, mely valamely jogszabály, vagy belső szabály, illetve nyilvánosan meghirdetett feltételektől való eltérést sérelmez.

6.2 A mindennapos pedagógiai munkában megvalósuló, esélyegyenlőséget szem előtt tartó feladataink

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde alapelve a személyiségközpontú szemlélet, ezen belül is: a differenciálás minden óvodás gyermek szükséglete. Az egyéni bánásmód magában foglalja a prevenciót, a korrekciót és a tehetséggondozást, melynek érdekében a felnőtt által kezdeményezett tevékenységi formákat a gyermek szükségletéből, érdeklődéséből indítja, és arra alapozza. Ehhez az kell, hogy minél többet megtudjunk egy gyermekről, hogy az egyéni fejlődéséhez és fejlesztéséhez biztosítva legyenek a megfelelő feltételek és módszerek. Programunk jó mintája annak, hogy az igazán hatékony fejlesztést csak a nevelési területek egymásra épülésével, a közöttük lévő kapcsolódási lehetőségek felismerésével lehet megvalósítani.

- ❖ A szülőkkal a gyermek fejlődésére vonatkozó anamnézis lapot töltetünk ki. Az anamnézis kitér a gyermek születésének körülményeire, a csecsemőkori fejlődésére, a kisgyermekkorai fejlődésére, az óvodába lépéskori jellemzőkre, a család szerkezetére, a szülők iskolai végzettségére, a lakáskörülményekre, a család szabadidő eltöltésére, a család nevelési elveire.
- ❖ Az intézmény gyermekvédelmi felelőse különös figyelemmel kíséri a családok, gyermekek helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.
- ❖ Minden gyermekről, különös figyelemmel a magatartási és részképesség-zavaros gyermekekről a csoportos óvodapedagógusok egyéni fejlettségmérő és fejlesztést, meghatározó lapot vezetnek, melyben az óvodai nevelés során évente tapasztalt változásokat rögzítik, meghatározzák a fejlesztési irányokat, és azok módszerének, eszközeinek

szükségességét.

- ❖ Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább félévenként – rögzíti. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.
- ❖ A szülő írásbeli kérésére az óvoda tájékoztatót készít a gyermek óvodai fejlődéséről, és javaslatot tesz a gyermek további fejlődéséhez szükséges intézkedésekre. A fejlesztési javaslat elkészítését a szülő az iskolába lépést megelőző három, illetve az iskola megkezdését követő hat hónapon belül kérheti.
- ❖ Az intézmény, vezetőjén keresztül, az érzékelt problémák alapján javaslatokat, ajánlásokat tesz a fenntartó, illetve a helyi döntéshozók részére a településen élő különleges szükségletű gyermekek esélyegyenlőségének javítása céljából.
- ❖ Az intézmény, vezetőjén keresztül folyamatosan jelzi a fenntartó felé az intézmény elérését nehezítő esetleges körülményeket, különös tekintettel a közutak akadálymentességével és a helyi tömegközlekedéssel kapcsolatos problémákra.
- ❖ Az intézmény belső esélyegyenlőségi monitoring rendszert és szülői/gondviselői panasztételi mechanizmust működtet az intézményen belül.
- ❖ Az intézmény lehetőséget biztosít a szülők, illetve a gondviselők részére az intézményi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos panasztételre. Az intézmény minden szülői, gondviselői panaszt kivizsgál, a panaszt és a vizsgálat eredményét írásban rögzíti. Tájékoztatja a fenntartót az esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos minden panasztételről, a panasztételi eljárás lefolytatásába és vizsgálat eredményének megállapításába a fenntartó képviselőjét és a panasztevő felet bevonja. A panasztételi eljárás lefolytatásáért és az eljárás eredményéből következő döntések végrehajtásáért az intézmény vezetője felel. A panasztételi eljárás eredményével szemben a panasztevő ellenvéleményt fogalmazhat meg, melyet rögzíteni és a döntéshez csatolni kell. A panasztételi eljárás eredményétől függetlenül a szülő/gondviselő hatósági (Egyenlő Bánásmód Hatósága) eljárást kezdeményezhet, amelyhez az intézmény a panasztételei eljárás dokumentációját biztosítja.
- ❖ Az intézmény biztosítja és évente megvizsgálja, hogy minden a működésére, pedagógiai munkájára vonatkozó iránymutatásba, stratégiai dokumentumba (kiemelten a pedagógiai programba és az intézményi minőségirányítási programba) beépüljenek és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és célkitűzések. A stratégiai dokumentumok vizsgálatánál az intézmény az Országos Oktatási Integrációs hálózat által kidolgozott „Útmutató a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének kialakításához, az IPR alapú tervezéshez és intézményi önértékeléshez” c. dokumentum ellenőrzőlistájának használja fel.
- ❖ Az intézmény biztosítja az óvodapedagógusok felkészítését, felkészültségük értékelését és folyamatos továbbképzésüket, különös tekintettel a differenciált tanulásszervezés, a szociális és családi problémák azonosítása, valamint az esélyegyenlőség területére.
- ❖ Intézményünkben biztosítjuk a gyermekek lelki védelmét, személyiségük, képességeik, készségeik fejlesztését, kibontakoztatását. Az óvodában pszichológus és fejlesztőpedagógus szakemberek támogatják a gyerekek, családok harmonikus fejlődését, vesznek részt fejlesztésükben, megsegítésükben.
- ❖ A gyermeki jogokat és kötelezettségeket részletesen az Nkt. 45–47. §-a tartalmazza. Az intézmény feladata, hogy biztosítsa a gyermeki jogokat valamennyi gyermek számára, a jogok biztosítása terén érvényesüljön az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelménye.
- ❖ A pedagógus jogait és kötelezettségeit részletesen az Nkt. 62–63. §-a tartalmazza. A pedagógus feladata, hogy a jogait úgy gyakorolja, hogy figyelembe veszi a gyermeki esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód követelményét.

6.2.1 Pedagógiai irányelvek

❖ *Kommunikációs nevelés*

A gyermekek nevelése során különös gondot fordítunk a beszédképesség fejlesztésére, verbális és drámajátékok segítségével. Verbális gyakorlójátékainkkal ritmusérzéküket fejlesztjük, oldjuk a beszédgátlásokat. Mese-vers-dramatikus játékokkal fejlesztjük nyelvi kifejezőképességeiket, irodalmi műveink választásánál érvényesül a pedagógiai- pszichológiai, módszertani tudatosság.

❖ *Érzelmi nevelés, szocializáció*

Az óvodás korú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért érezze, hogy biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Pedagógiai munkánkat áthatja az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzéseinek elfogadása, ezáltal gyermekeink örömteli optimizmusa fejlődik.

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek érdekeinek, tulajdonságaiknak, képességeiknek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.

Óvodai életünket úgy szervezzük, hogy sok közös élmény, sok közös tevékenység történhessen, ezáltal erősödnek olyan erkölcsi tulajdonságok a gyermekekben, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, szabálytartás, önzetlenség.

❖ *Egészséges életmódra nevelés*

Egészséges életmódra nevelésünk célja a gyermekek egészséges életvitel igényének kialakítása, testi fejlődésük elősegítése, egészségük védelme. Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes higiénés szokások elsajátíttatására. Az étkezések során az egyéni igényekre (allergia, lisztérzékenység, tejérzékenység, diétás ebédrendelés, stb.).

❖ *Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése*

A gyermekek óvodai nevelésük során a közösségi tevékenységekben hovatartozásuktól függetlenül vesznek részt, tehát a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményével rendelkező beilleszkedési zavarral, tanulási, nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek inkluzív pedagógiai módszerek alkalmazásával nevelődnek csoporttársaikkal együtt.

6.2.2 A *projektmódszer* létjogosultsága az esélyegyenlőség előmozdítására

A Kunszállási Mosolyvár Óvodában számos alkalommal projektmódszerrel dolgozunk. A projektmódszer egyike azoknak a differenciáló módszereknek, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek saját választásuk szerint, sokféle módon tevékenykedve tanulhassanak. A projektmódszer fő jellemzője, hogy a különböző kompetenciák, személyiségvonások széles körét, a lassúbb ütemben érőket és a tehetségalántákat is fejleszti. Kulcselemei a komplexitás, a valóságos tevékenységekből és tapasztalatokból történő kiindulás. A projekt együttműködésre épül, ezáltal fejleszti a gyermekek társas készségeit. A pedagógusok olyan helyzeteket teremtenek, melyben nagyobb tere van a kooperációnak, mint a versengésnek, és fontosabb a közös érdek, mint az egyéni győzelem.

A módszer részeként a pedagógusok a tanulási – tapasztalatszerzési folyamat anyagát általában egy hónapra komplexen tervezik, melyben minden fejlesztési terület szoros kapcsolatban van egymással, egymásra épül. Egy-egy hétre lebontva tervezik a keretanyagot, majd a hét napjaira témakörtől, a gyermekek igényeitől, fejlettségétől függően beosztják a tevékenységeket. Minden nap más tartalom kap nagyobb hangsúlyt (vizuális nevelés, ének-zene, irodalmi nevelés, külső világ megismerése...) s ebbe, a hozzá leginkább logikusan köthető fejlesztési terület harmonikusan belesimul: pl. kommunikációs- szabály- és didaktikus játékok, környezetvédelem...stb. Ennek

segítségével a különböző témák feldolgozása során lehetőség kínálkozik a gyermekek számára a gyakorlásra, a sokoldalú megközelítésre, megtapasztalásra, kísérletezésre, megfigyelésre, felfedezésre. Az óvodapedagógus kiemelt feladata, hogy úgy szervezze a gyermekek mindennapi életét, hogy az olyan inspiráló légkör legyen, mely segíti az ismeretek beépülését, összefüggések felismerését, továbbgondolását.

A projektek sokszínűségükkel a képességek széles körét ölelik át, minden helyzetben több lehetőséget kínál az önmegvalósítás és az önkifejezés területén, választási lehetőséget nyújt a tevékenységek tartalmában, az eszközökben és a képességszinthez igazodó feladatokban. A projektmódszerrel sokirányú tevékenységet biztosítunk a gyerekeknek, s ezáltal több érzékszervet mozgósítanak, tehát kiválóan alkalmasak az egyéni fejlesztésre is. Általa sok praktikus gondolkodási műveletre nyílik alkalom, melynek önbizalom-erősítő szerepe is van.

6.3 Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munkánk

- Az intézmény különös figyelemmel kíséri a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szakemberemberekkel, a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

❖ Egészségügyi szűrővizsgálatok, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás

- Az óvodásokat a védőnő rendszeresen vizsgálják, melybe beletartozik a szemészeti, ortopédiai szűrés, hallásvizsgálat. A gyermekorvos kérésre kilátogat az intézménybe.
- Egyes szülői értekezletek résztvevői a védőnő, illetve körzeti orvos akik egészségügyi felvilágosító tanácsadással segítik a szülőket gyermekeik egészségvédelmében. A kötelező és ajánlott oltások szükségességére minden esetben felhívják a szülők figyelmét.
- A pedagógusok szükség esetén javasolják a gyermekek (látás-, hallás, fonológiai, immunológiai, fül-orr-gége) kivizsgálását, szakorvosi kontrollját.

❖ A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés

- Az óvoda és az Önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, tartósan beteg, vagy nagycsaládos, igen rossz anyagi körülmények között élő családoknak az étkezési térítési díjat átvállalja/ kedvezményt biztosít.
- A községben lakó és szociálisan hátrányos helyzetű családok számára az intézmény gyermekvédelmi felelőse széleskörű információt ad a támogatási lehetőségekről.

6.4 Partnerkapcsolatok működtetése

❖ Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

Óvodánk kifejezetten családcentrikus, a család összetartó, értékközvetítő, örömforrást, biztonságot nyújtó erejét felértékeli. Igyekszünk sok területen nyitni, építeni a szülők együttműködésére – pl. közös kirándulások, ünnepek, a szülők bevonása a projektekbe, a szülők hobbijának, munkájának tudásának és aktivitásának bemutatása kapcsán.

A pedagógusok elengedhetetlen feladata a szülők erősségeinek észrevétele, szülői kompetenciájuk erősítése, felhasználása a nevelés során, ugyanakkor megfelelő érzékenységgel és tudatossággal kezelni a konfliktusos helyzeteket. Célunk, hogy a gyermek harmonikus fejlődése érdekében empátiákkal támogassuk a szülőt, s ha kell, irányt mutassunk a nehézségek feloldásának mikéntjében. Óvodapedagógusaink fogadó óra keretein belül sok időt szentelnek a személyes megbeszéléseknek, aktívan együttműködnek az óvodai fejlesztőpedagógussal és intézménypszichológussal, kérdezik véleményüket, kérik segítségüket, irányítják hozzájuk a családokat.

A kisgyermeknevelők folyamatosan tájékoztatják a szülőket gyermekük fejlődéséről.

A szülővel való kapcsolattartás a következőképpen alakul intézményeinkben:

- Egyéni beszélgetés felvétel előtt, ismerkedés
- Szülői tájékoztató, az óvodai, bölcsődei élet bemutatása a gyakorlatban a szülők aktív kommunikációs részvételével
- Szülői beszoktatás
- Szülői értekezletek – minden csoport részére évente több alkalommal
- Fogadó órák – minden csoport részére egyéni igények alapján fogadó órákon való részvételre lehetőséget biztosítunk a szülőknek, melyen gyermekeikről kérdezhetnek és tájékoztatást kapnak (intézményvezető, óvodapedagógusok, fejlesztőpedagógusok és pszichológus kollégáktól)
  - A csoportos óvónők fogadó órán tájékoztatják a szülőket a gyermekek egyéni fejlettségéről.
- Családlátogatás: akik erre nyitottak, gyermeküket meglátogatják a pedagógusok otthonukban. Ez a helyzet a kölcsönös bizalmat erősíti (beengedés a családi szférába).
- Nyílt napok, játszódélutánok, munkadélutánok – minden csoport számára
- Faliújság, hirdetőtábla, weboldal, facebook oldal, zárt csoportok - rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás.
- A szülők felkereshetik előzetes egyeztetés alapján az intézmény pszichológusát, fejlesztőpedagógusát, logopédust, akikkel a gyermekeik ügyében konzultálhatnak.

❖ *Az óvoda – iskola átmenet támogatása*

Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka

- Óvodáinkban fejlesztőpedagógus, logopédus és pszichológus dolgozik.
- A gyermekek beiskolázását megelőzi egy őszi szülői felmérés (gyermekét alkalmasnak találja-e a következő évben az iskolakezdésre).
- A gyermek tankötelessé válásának évében az óvodapedagógusok kiemelt figyelmet fordítanak az iskolaérettség kritériumának meglétére, annak játékos mérésére. Az óvodai szakemberek (óvodapedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus) közösen alakítják ki az óvoda álláspontját a témában. ha kérdések merülnek fel a döntés meghozatalában, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat III. Kerületi Tagintézménye iskolaérettségi vizsgálatát kérjük.
- A szomszédos általános iskolákkal való kapcsolatunk hosszú évek óta harmonikusan működik.
- *A gyerekek fejlődésének után követése:* Az óvodából kikerült iskolás gyermekek fejlődését az óvodapedagógusok nyomon követik, oly módon, hogy a környéken működő általános iskolák nyílt, bemutató óráin részt vesznek. A több éve tartó jó kapcsolat hatására, az óvónők az általános iskola első osztályában is figyelemmel kísérhetik a gyermek előmenetelét. Az óvodánk fejlesztőpedagógusa, pszichológusa rendszeresen kommunikál az iskolasegítő pedagógusaival és pszichológusaival. figyelemmel kísérik a gyermekek előrehaladását.

7. Különleges gondoskodást igénylő gyermekek

7.1. Pedagógiai munkánk tartalmi elemei

- ✓ Befogadó, elfogadó szemlélet, attitűd
- ✓ Gyermekbarát, biztonságot nyújtó és szeretet árasztó környezet
- ✓ Szoros együttműködés a családokkal - Az igazolatlan hiányzások minimalizálása; segítségnyújtás pályázatok megírásában, közös problémamegoldás
- ✓ A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása: évente felmérés, alkalmi segítségnyújtás.
- ✓ Pedagógus szerep átértékelése
- ✓ A gyermekvédelmi felelős aktív, testre szabott segítő munkája a szülők számára
- ✓ Intézményi segítők bevonása a család megsegítésébe
- ✓ A nevelésben érintett külső szereplőkkel (gyerekorvos, védőnő, családsegítő, terapeuta, fejlesztő) való széleskörű együttműködés
- ✓ Integrációt elősegítő csoportalakítás: heterogén összetételű csoportok kialakítása, törvényi előírás betartása
- ✓ Hagyományos ismeretszerzési, bővítési, mélyítési tér- és időkeretek megváltoztatása bevonása
- ✓ Új nevelési eljárások, módszerek, integrációt támogató új ismeretszerzési eljárások alkalmazása a nevelés folyamatában
- ✓ Egyéni bánásmód mindenkire kiterjedő alkalmazása, egyénre szabott, tényleges differenciálás
- ✓ Az óvodai nevelési célokat, környezetet, ellátási formákat adaptáljuk a gyermek egyéni szükségletei szerint.
- ✓ Széleskörű, választható, érdeklődésre épülő tevékenységi és tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása cselekvéses neveléssel
- ✓ Fejlettséget, hozott értékeket figyelembe vevő optimális fejlesztés, úgy hogy az ismeretszerzés folyamatában a korrekció és felzárkóztatás mellett a harmonizálás orientációs lehetőségét is alkalmazzuk

7.2. Az egyéni bánásmód és differenciálás megvalósulása a pedagógiai gyakorlatban

- A hátrányokkal és az előnyökkel rendelkező, különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése-oktatása az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, azokhoz alkalmazkodva!
- A nevelés-oktatás individualizált, a gyermek szükségleteihez adaptált. Kialakítása a fejlődési/mentális kor, a szociális adaptáció, a képesség és készségprofil vizsgált egyenetlensége, a tanulási képességek és a járulékos problémák (pl. szenzoros túlérzékenység/ingerkeresés, speciális érdeklődés, kihívást jelentő viselkedés)
- A nevelési-oktatási folyamat olyan speciális tervezése, szervezése, megvalósítása, amikor a folyamat egy részében a különböző egyéni sajátosságokkal rendelkező gyerekek testre szabott feladatokat végeznek.
- Az eltérő fejlettségű gyermekeknek minden helyzetben joguk van más ütemben haladni.
- A vonatkozó kutatások egyértelműen támogatják az együttnevelést óvodáskorban, a specifikus támogatással megvalósuló együttnevelés pozitívan hat a gyermekek fejlődésére.

7.3. A fejlesztőpedagógiai és intézménypsichológiai megsegítés bevonása az óvodai, bölcsődei ellátásba

Intézményünk segítő szakemberei – fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus, kapcsolatot tartva az óvodapedagógusokkal, kisgyermeknevelőkkel egymással, és további társszakmák képviselőivel, s természetesen a szülőkkel, látják el az óvodai nevelés keretein belül a gyermekek fejlesztését, megsegítését.

Elsődleges feladatunk az intézménybe járó gyerekek és családjaik lelki egyensúlyának támogatása, a gyermekek készségeinek, képességeinek, személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése, a pszichés problémák keletkezésének megelőzése, a tanulási, beilleszkedési, magatartási vagy érzelmi problémák kezelésében való közreműködés, továbbá a gyerekek, szülők, pedagógusok és gondozók kapcsolatának erősítése is. Csoportos megfigyelések és egyéni vizsgálatok, szűrések, illetve szülői, pedagógusi jelzések alapján foglalkozunk a fejlesztést, megsegítést igénylő gyerekekkel, családokkal, pedagógusokkal.

Általános tapasztalat, hogy a ma tanköteles gyermekek egy nagyobb része gyengébb finommotorikával, éretlenebb szociális készségekkel (pl. önszabályozás, problémamegoldó gondolkodás, együttműködési készség) rendelkezik. Indokolt esetben komolyabb idegrendszeri éretlenség vagy pszichiátriai probléma, veszélyeztetettség, komolyabb családi kapcsolati anomáliák miatt egyéb intézményhez is szükséges elirányítani (folyamatos nyomonkövetéssel) a gyermeket / családot.

Ellátásuk rendje, színtere

- *közvetlen / közvetett (pedagóguson, szülőn keresztül) intervenciós tevékenység*
- *órarendszerű, rendszeres / az igényekhez igazodó, változó rend szerint*
- *Óvodai csoportban / Egyéni fejlesztés / Mikrocsoportos fejlesztés*
- *Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a szakemberekkel*
- *Folyamatos kapcsolattartás a Szülőkkel*
- *Az óvodapedagógusok, kisgyermeknevelők ez irányú szakmai felkészültségének biztosítása.*

Az intézkedés leírása:

- a fejlesztőpedagógus év elején mérje fel az 5. életévüket betöltött gyermekek ellátási szükségletét
- a fejlesztőpedagógus ellátja a Szakszolgálat szakvéleménye alapján javasolt gyermekeket
- szoros együttműködés az óvodában dolgozó logopédussal, intézménypsichológussal

Az intézkedés felelőse: intézményvezető, intézményvezető helyettes, óvodapedagógusok, fejlesztőpedagógus, pszichológus

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év):

- a szűrés eredményeként minden arra rászoruló nagycsoportos kapjon ellátást Az

intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év):

- a szűrés eredményeként az arra rászoruló, a Pedagógiai Szakszolgálat

szakvéleményével ellátott középső csoportosok is kapjanak ellátást

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év):

- lehetőség szerint csökkenjen az arra rászoruló és az ellátásban résztvevők közötti különbség

7.4. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

- A Pedagógiai Szakszolgálat folyamatos a kapcsolatunk. A gyermekek szakvéleményét, kontroll- és iskolaérettségi vizsgálatát írásos kérésre elvégzik. Több gyermek jár fejlesztésre, igénybe véve a szolgáltatást. A folyamatos konzultációt az óvoda pszichológusa és fejlesztőpedagógusa nagymértékben segíti.
- A Pedagógiai Szakszolgálat Logopédiai Szolgálatát biztosítja intézményünkben a logopédiai ellátást..

A gyermek szakértői vizsgálata az alábbi esetekben indokolt:

- a mozgás-, beszédfejlődésében elakadások, eltérések mutatkoznak kortársaihoz képest,
- a gyermek nehezen illeszkedik be kortárs csoportjába,
- a korábban jól teljesítő gyermek viselkedése megváltozik – tanulási, iskolai teljesítménye romlik, viselkedése megváltozik,
- az értelmi fejlődésében, a magatartásában a tanulása során általános nehézségek tapasztalhatóak,
- bizonyos tantárgyakkal kapcsolatban folyamatos kudarcélmények érik (pl.: számolás, írás, olvasás),
- bizonytalan a környezete abban, hogy a gyermek fejlettsége eléri-e az iskolába lépéshez szükséges szintet,
- a gyermek bizonyos képességek terén korcsoportjához képest alulteljesít (mozgás, hallás, látás, beszéd stb. területén),
- vagy ha korábbi szakértői vélemények felülvizsgálata esedékes.

❖ A Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat munkatársaival a kapcsolatot az intézmény gyermekvédelmi felelőse illetve az intézménypszichológus tartják. A családgondozókkal szükség esetén szóban vagy írásban konzultálunk, erről tájékoztatva a gyermeket ellátó óvodapedagógusokat, kisgyermeknevelőket, hogy hatékonyan segíthessék a gyermekvédelmi munkát. A jelzőrendszer belső és külső működését minden pedagógus ismeri, kötelezettségének eleget tesz. Évente több alkalommal esetmegbeszéléseken veszünk részt, kérésre óvodai pedagógiai vélemény készítésében közreműködünk.

A Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat szolgáltatásainak biztosításával azon céloknak szeretnénk eleget tenni, hogy a működési területén élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult családok intézményi szolgáltatások keretében történő ellátásban részesülhessenek. Feladata továbbá a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítése érdekében a szülői kötelezettségek teljesítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében nyújtott széleskörű szociális munka. Segítséget nyújtanak a gyermekek ellátása, gondozása, testi, szellemi fejlődése, szocializációja vonatkozásában. Feladatuk, hogy szervezzék és összehangolják az ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatásokat. Ennek érdekében információt nyújtanak a szociális szolgáltatásokról és támogatják az azokhoz való hozzáférést. A gyermekjóléti alapellátás az önkéntességre épül, kölcsönösen elfogadott normák és feladat megosztás alapján, a feladatok elvégzésének gyakorisága, illetve a felmerülő újabb problémák és azok időszerűsége szerint. Amennyiben a kialakult

veszélyeztettség az önkéntesen igénybe vehető gyermekjóléti alapellátások útján nem szüntethető meg, a családgondozó kezdeményezi a gyermek védelembe vételét - mely hatósági intézkedéssel kötelezi a családot a veszélyeztető tényező megszüntetésére, valamint a családsegítővel való együtt működésre.

Tapasztaljuk, hogy emelkedik a sok-problémás családok száma. Igénybe vevőinknek leggyakrabban anyagi-, magatartási, gyermeknevelési-, és a családi konfliktusokkal kapcsolatos problémáik vannak.

❖ *EGYMI* – Egységes Gyógypedagógiai módszertani Intézmény

Az utazó gyógypedagógusok munkatársai szükség esetén fejlesztik az SNI gyermekeket, kapcsolatunkban a maximális együttműködésre törekszünk.

❖ A Civil szervezetekkel az Önkormányzat támogatása révén jó kapcsolatot ápolunk.

❖ *Az intézmény külső kapcsolatrendszere*

A környező óvodákkal nagyon jó kapcsolatot ápolunk.(közös szakmai nap, továbbképzés)

7.5. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése

A kedvezőtlen szociális, gazdasági hatások, az érték- és a normaválság miatt növekszik a társadalmi feszültség, egyre szembetűnőbb a szociális alapú társadalmi rétegződés, ami a családok életminőségében, életvezetésében érhető tetten, a gyermekek szociális válsághordozóvá válnak. Problémát okozhat még a család, a szűkebb társadalmi környezet elhanyagoló nevelése, a családi konfliktus. A szociálisan hátrányos helyzetű családok gyermekei, vagy a komplikációval született gyermekek lényegesen elmaradhatnak kognitív és szociális-érzelmi fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka lehet többek között az idegrendszeri érintettség, a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönözése, a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai. Mindez veszélybe sodorhatja a gyermekek fejlődését, testi és lelki egészségét.

A tudatos pedagógiai munka a hátrányokat a nevelés során csökkenteni tudja. **A szülővel való együttműködés az otthon és az óvoda valamint a bölcsőde világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg**, melyben az óvodapedagógusoknak, kisgyermeknevelőknek helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az intézményi gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája általában itt érzékelhető először intézményes keretek között. A gyermekvédelmi munka koordinálását az intézményvezető látja el, munkáját segíti a az intézményvezető helyettes a gyermekvédelmi törvényben meghatározottak szerint. **Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki-, és szabadságjogok tiszteletbe tartására kell épülnie.**

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

173. § (1)³⁶³ Az óvoda a hátrányos helyzetű gyermekek számára az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szervez. Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül. Az óvoda vezetője felveheti az óvodai fejlesztő programba azt a gyermeket is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető gyermekek létszáma azonban nem haladhatja meg - tört létszám esetén felfelé kerekítve - az adott csoportba felvett,

óvodai felkészítésben részt vevő gyermekek létszámának tizenöt százalékát.

(2) Az óvodai fejlesztő program keretében - a gyermek igényéhez igazodva - biztosítja az óvoda

- a) a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,
- c) az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

- ❖ Intézményünk változatos és korszerű nevelési módszereket alkalmaz, mely alkalmas arra, hogy a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek számára is magas színvonalú nevelőmunkát végezzen.

7.5.1 Kiemelt feladataink

1. *Valamennyi hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek biztosítani az óvodai ellátást a harmadik életévétől.*

Célunk: a hátránykompenzáció már 3 éves korban elkezdődjön. Az

intézkedés leírása:

- a beíratások előtt felvenni a kapcsolatot a körzet védőnőjével, tájékozódni arról, hogy várhat-e a körzetben élő hátrányos helyzetű gyermek
- fokozottan figyelni arra, hogy elsősorban a körzetben élő hátrányos helyzetű, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számára biztosítsuk a férőhelyet
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

Az intézkedés felelőse: intézményvezető, intézményvezető helyettes, óvodapedagógusok.

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év):

- azonnali beavatkozásra nincs szükség

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év):

- a körzetben élő hátrányos helyzetű gyermekek és az óvodai ellátásba bekerült gyermekek arányszámának csökkentése

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év):

- a körzetben élő hátrányos helyzetű gyermekek és az óvodai ellátásba bekerült hátrányos helyzetű gyermekek arányának minimálisra csökkentése

2. *A hátrányos helyzetű gyermekek családjával való szorosabb együttműködés, kommunikáció*

Cél: a hátrányos helyzetből adódó lemaradások sikeres ellensúlyozása.

Az intézkedés leírása:

- családsegítés, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem
- szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel partnerré tenni a szülőket
- partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti kiszolgálása
- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről

- Figyelemmel kísérjük a rendszeres nevelési segélyben részesülő gyermekek szülői, anyagi és szociális hátterét – a szülők beleegyezésével, kérésére - ; támogatási lehetőségeiket felmérjük.
- Segítjük a családokat, hogy minél több programban vegyenek részt.
- Különösen szorgalmazzuk ezen óvodásoknak a rendszeres óvodába járását, pontos dokumentációt vezetünk erről.

Az oktatási és kulturális miniszter 32/2008. (XI.24.) OKM rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet módosítása szerint:

„20/A. § Ha a gyermeknek szülője óvodáztatási támogatásra jogosult,

a) a gyermeknek egy óvodai nyilvántartási napon legalább hat órát az óvodában kell tartózkodnia,

b) az intézmény vezetője

ba) az első igazolatlan nap után írásban tájékoztatja a szülőt a mulasztás következményeiről.

bb) a kifizetés esedékességét megelőzően – a jegyző által meghatározott időpontban – tájékoztatja a jegyzőt azoknak a napoknak a számáról, amelyről a gyermek igazoltan és igazolatlanul az óvodából mulasztott, feltéve, hogy a január-június, illetve a július-december időszakokban a mulasztott napok száma együttesen meghaladja az óvodai nevelési napok huszonöt százalékát, illetve arról, hogy a mulasztott napok száma nem érte el a fenti mértéket. A 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján történő igazolt mulasztásból tíz napot a július-augusztus hónapokra eső mulasztásból a huszonöt százalék megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni,

bc) értesíti a jegyzőt, ha a gyermek óvodai elhelyezése megszűnik.

- 20/B. § (19) Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, indokolt esetben kezdeményezzük a szülőnél a Szakszolgálat igénybevételét, ha kell írásban jelzőlapot küldünk a Családsegítő számára.

Az intézkedés felelőse: intézményvezető, csoportvezető óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős, pszichológus

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év):

- azonnali beavatkozásra nincs szükség

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év):

- az óvoda szervezésében biztosított lehetőségek száma, és az azokon való részvétel aránya

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év):

- az óvoda szervezésében biztosított lehetőségek száma, és az azokon való részvétel aránya lehetőség szerint mutasson növekedő értéket

3. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése, fejlesztése

Cél: a hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja annak érdekében, hogy az iskolaérettséget kellő időben elérhessék.

Az intézkedés leírása:

- óvodába kerüléskor részletes anamnézis felvétele, folyamatos fejlettségmérés
- megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- tudatos óvodai pedagógiai munka, hogy a hátrányokat csökkenteni tudjuk
- korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: differenciálás, kooperatív

technikák, mozgás, zene felhasználása

Az intézkedés felelőse: csoportvezető óvodapedagógusok, intézményvezető, az intézmény segítő munkatársai (fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus, utazó gyógypedagógus)

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év):

- azonnali beavatkozásra nincs szükség

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év):

- az érintettek száma, valamint az iskolába készülők aránya

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év):

- az érintettek száma, valamint az iskolába készülők aránya javulást mutasson

4. A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációja

Cél: a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai szocializációjának, családi életének, helyzetének figyelemmel kísérése.

A szocializáció szempontjából meghatározó

- a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása,
- a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának),
- szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az intézkedés leírása:

- óvodába kerüléskor részletes anamnézis felvétele
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- a veszélyeztettként nyilvántartott gyermekekre fokozottan figyelünk annak érdekében, hogy azonnali intézkedésre kerülhessen sor, ha a család helyzetében bármi módon változás következik be, ami a gyermek helyzetét, testi-lelki épségét fokozottabban veszélyeztetné
- amennyiben ezek a gyermekek nem járnak rendszeresen óvodába, jelzéssel kell élni a gyermekvédelmi felelős, illetve a gyermekvédelmi szervek felé
- lehetőségeinkhez mérten segítségnyújtás a családnak

Az intézkedés felelőse: intézményvezető, csoportvezető óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős, pszichológus.

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év):

- az igazolatlanul hiányzók száma, a szülőknek kiküldött felszólítások száma

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év):

- az igazolatlan hiányzások visszaszorítása

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év):

- az igazolatlan hiányzások lehetőség szerinti csökkentése az érintettek körében

7.6 Az SNI (Sajátos nevelési igényű) gyermekek óvodai nevelésének irányelve

❖ **Intézményünk az Alapító Okirat szerint ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését.**

✓ A sajátos nevelési igényű gyermekek közül fel kell venni azokat, akik a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján, ill. az Óvoda Alapító Okiratának megfelelően integrálható. A gyermekek ezen köre nem szegregálható, a többi gyermekkel, tanulóval együtt integráltan oktatható, problémáik leküzdése érdekében pedagógiai, fejlesztő foglalkozásra, pszichológiai gondozásra jogosultak. Abban a kérdésben, hogy egy gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd vagy sajátos nevelési igényű, a Pedagógiai Szakszolgálat, illetőleg a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság dönt.

✓ Az Alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek esetében érvényesek, így a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, maximálisan figyelembe véve sérülésspecifikusságukat.

✓ A sajátos nevelési igény szerinti humán erőforrás megléte, befogadó és támogató légkör, a megfelelő környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte alapfeltétele az inkluzív integrált nevelésnek.

❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. **Célunk, hogy a speciális szükségletű gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe.**

✓ Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol **a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.** A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Formáljuk a szülők szemléletét is.

❖ A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, **nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását** teszi szükségessé.

2/2005. (III. 1.) OM rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

✓ Szemléletünk alapja a differenciálás, amely egyes esetekben részben az óvodapedagógus, részben más szakemberek által nyújtott speciális bánásmóddal egészül ki.

✓ A nevelés hatására, a sérülés arányában, a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődnie kell az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek, vagyis a minden kulcskompetenciához kapcsolódó motivációnak, képességnek elvárható, teljesíthető szinten.

7.6.1 Pedagógiai munkánk tartalmi elemei:

- ✓ Valljuk, hogy minden kisgyerek fejleszthető.
- ✓ A gyermekek meglévő képességeiből indulunk ki.
- ✓ Azon képességeket, amelyeknek fejlődése részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett, szükséges segíteni, támogatni, fejleszteni.
- ✓ A fejlesztés tartalmának konkretizálása egyéni fejlesztési tervben, haladási naplóban

történik.

- ✓ A fejlesztés magában foglalja a vizuális, akusztikus, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.
- ✓ Az óvodai nevelőmunka során, figyelemmel kell lenni arra, hogy a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, támogató, a fejlődést megerősítő környezet segíti leginkább.
- ✓ A gyermek iránti elvárásokat sérülésének jellege, súlyosságának mértéke alapján kell meghatározni.
- ✓ Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei határozzák meg.
- ✓ Feladatellátásunkat szoros együttműködésben végezzük a segítő szakemberekkel, intézményekkel.
- ✓ Nevelőtestületünk képzési rendszerében előnyben részesítjük az ez irányú képzéseket, így munkánkat tudatosabban tudjuk végezni.

7.6.2 Kiemelt feladataink

1. A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek számára

- A sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- A hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében
- Az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- A kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- Az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, szoros együttműködés a sérült gyermek családjával.

Meghatározó tényezők

- A fogyatékoság típusa, súlyossága
- A fogyatékoság kialakulásának oka (organikus, familiáris, pszichés)
- A gyermek: életkora, pszichés és egészségi állapota, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

2. A sajátos nevelési igényű gyermekek családjával való szorosabb együttműködés, kommunikáció

Cél: a sajátos nevelési igényből adódó lemaradások lehetőség szerinti ellensúlyozása, az SNI gyermekek optimális fejlődésének biztosítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda

együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

Az intézkedés leírása:

- szakszerű, a gyermekek sajátos helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel partnerré tenni a szülőket és megnyerni őket az együttműködésre
- partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti kiszolgálása
- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel, egyéni beszélgetések, a gyermek sajátos helyzetéből adódó gyermekneveléssel, fejlesztéssel, állapotának elfogadásával kapcsolatos nézetek kicserélése; folyamatos és rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, tanácsadás
- rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről

Az intézkedés felelőse: csoportvezető óvodapedagógusok, pszichológus, Egymi szakemberei

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor rövidtávon (1 év):

- azonnali beavatkozásra nincs szükség

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor középtávon (3 év):

- a kapcsolattartási formák, lehetőségek biztosításának száma, és az azokon való részvételi arány

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor hosszútávon (6 év):

- az óvoda szervezésében a kapcsolattartási formák, lehetőség biztosításának száma, és az azokon való részvételi arány érzékelhető módon növekedjen

7.6.3 A hallássérült sajátos nevelési igényű kisgyermek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során.

- Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a hallási fogyatékos kisgyermek hang megnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzen a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni.
  - Az óvodai nevelés keretében fejleszteni kell a beszédértést, szájról olvasási készséget, érthető kiejtésre nevelést.
  - A fejlesztés kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van.

7.6.4 Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot módosítja.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző:

- a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara
  - a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció
  - a rugalmatlan, sztereotip viselkedés
  - a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara
  - az egyenetlen képességprofil
  - szenzoros érzékenység
  - az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása
  - az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket
  - aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak
  - fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését.
- ❖ Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladatunk: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az autizmussal élő kisgyermek támogatása, a fejlesztés irányelvei

- Ideális a zavaró ingerektől minél inkább mentesített nevelési, oktatási környezet. Sokat segít, ha biztosítunk a gyermek számára időt és helyet az elvonulásra.
- A tanulás során segíteni kell a lényegkiemelésben, hogy ne vesszen el a részletekben, tudjon globálisan látni.
- Nem ritka, hogy az autista gyermek bizonyos területeken kimagaslóan jól teljesít, kitartása, motivációja e területekre fókuszál. Lényeges ilyen esetekben a tudatos, kitartásra, motivációra, tudásokra épülő képzés, tehetséggondozás.
- Mivel a szociális jutalom őt kevésbé motiválja, ki kell alakítani egy egyénre szabott, speciális motivációs- és jutalmazási rendszert.
- A speciális érdeklődési körrel kapcsolatos feladatok, témák felhasználása
- Az egyénre szabott, strukturált környezet alkalmazása az egyik legfontosabb lehetőség a gyermekek támogatásában. A strukturált környezet alkalmazása bejósolhatóbbá, kiszámíthatóbbá, érthetőbbé és ezzel érzelmileg biztonságosabbá teszi a környező világot, elősegíti a gyermek autonómiáját és önállóságát, lehetővé teszi a tevékenység-repertoár bővülését, a rugalmasabb alkalmazkodást, csökkenti a változásokkal szembeni ellenállást és szorongást.
- Protetikus (támogató, segítő) környezet - A gyermekeknek feltétlenül ismerniük kell a választ a következő kérdésekre: Mit csináljak? Hol? Mikor? Meddig? Hogyan? Miért? Kivel?
- Vizuális információk rendszeres, következetes alkalmazása - A mindennapi élet ritmusának, szabályainak betartását speciális eszközrendszerrel támogathatjuk:
  - a tér strukturálása,
  - napirend,
  - egyéb vizuális segítségek pl. választótábla, folyamatábrák, algoritmusok,

- idővonal,
  - a szociális készségek fejlesztéséhez fotós/rajzos képsorozatok (érzelmi állapotokat, ok-okozati összefüggéseket ábrázoló sorozatok, algoritmusokat megjelenítő sorozatok, társas helyzeteket ábrázoló sorozatok stb.)
  - Én-napló, Én-könyv használata
- Bábjátékkal fejleszthetjük szókincsét, érzelmi kifejező készségeit.
  - A szólások, közmondások, viccek értelmezése nehézséget okoz számára. Beszéljünk az „ő nyelven”. Leegyszerűsített nyelvhasználat szükséges, a metaforák, kétértelmű közlések és elképzelt szituációk elkerülése.
  - A direkt tiltások, büntetés kerülése.
  - A rugalmasabb viselkedés támogatásához képeket, algoritmusokat, leírásokat alkalmazhatunk.
  - Mivel a szociális kompetenciái eltérőek a társaktól, a csoportban való együttműködést, az életkorhoz és élethelyzetekhez illő viselkedést tanítani kell számára.
  - A nonverbális jelzések (szemkontaktus, arckifejezések) értelmezése még a verbális értelmezéseknél is nagyobb gondot okoz számára, ezért tanítani kell.
  - A kapcsolatteremtés szabályait, a beszélgetés forgatókönyvét, a kezdeményezés, a fenntartás, a befejezés fordulatait meg kell tanítani számára.
  - Megengedhető szorongáscsökkentő, idegrendszeri túlterhelődés oldása végett alkalmazható tevékenységek, eszközök alkalmazása a pedagógiai asszisztens bevonásával
    - mozgásos, szenzoros-integrációs eszközök használata
    - pihenésre alkalmas sarok, kuckó, paravánnal elhatárolható hely elvonulásra
    - elvonulás sarokba (hintaszék, takaró, párna, sátor) v. kis szobába, séta felnőttel
    - sztereotíp tevékenységek, szertartások strukturált idejű használata
    - külön öltözés
    - hamarabb-később bevitel az udvarra/udvarról
- Nagyon fontos a szülők edukációja, támogatása, szoros együttműködés velük
  - Szükséges az individualizált fejlesztési terv rendszeres kontrollja, illetve a terv rendszeres korrekciója a készségek mért és megfigyelt fejlődése, a változások követése alapján.

7.7. A krónikus beteg gyermek óvodai nevelésének irányelvei

- A szülőkhöz való empatikus, támogató hozzáállás. A család nehéz helyzetének oldása az óvoda által nyújtott támogató szolgáltatások felajánlásával, a segítő szakemberek bevonásával, életvezetési tanácsadással.
- A szülő kérése esetén kapcsolatfelvétel a házi gyermekorvossal, szakorvossal.
- A gyermekekkel foglalkozó munkatársak tájékoztatása a gyermek állapotáról, kezelésének mikéntjéről, az esetleges beavatkozási intézkedésekről, az orvosi javaslatra felírt segédeszközök óvodai használatáról (asztmapumpa, vércukorszint mérő)
- A gyermek beilleszkedésének segítése, a számára megfelelő foglalkozások biztosítása.

7.8. Tehetséggondozás

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda pedagógiai munkájában a gyermekek sokoldalú, játékos, mozgásos, érzékszervi megtapasztaláson alapuló, a kreativitást fejlesztő, a környezettel való harmonikus és egészséges együttélésének tanítását, a környezetbarát életmódra nevelését, és embertársaink elfogadását, támogatását tűzte ki célul. Szemléletünk egyik alapelve, hogy minden gyermek tehetséges lehet, ezért a tehetség hosszú távú nevelése szempontjából kiemelten fontos a koragyermekkorai fejlesztés. Mérés és kiemelés helyett szemléletünk szerint fontosabb szempont minél több gyermekben felismerni a tehetségre utaló jegyeket, széles körben lehetőséget adni a gyermekekben rejlő tehetség kibontakozásának, utat engedve a különleges képességsírák fejlődésének, elősegítve a megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett. Óvodáskorban még csak tehetségigéretekről beszélhetünk, így már egy-egy összetevő is indokolttá teszi a differenciált odafigyelést. Ilyenek a kiemelkedő képességek – zene, memória, emlékezet, stb. területein – a kreativitás, a motiváltság. A tehetséggondozás folyamatában alapvető és elsődleges feladatnak tekintjük a gyermeki személyiség mélyreható megismerését, mely hosszú távú megfigyelésre épül.

A tehetséggondozás leghatékonyabb eszközének a pozitív megerősítést, az értékelés személyre szabottságát, személyiségfejlesztést tartjuk. A szociális körülményei miatt nehezített élethelyzetekben nevelődő gyermekekre kiemelt figyelmet fordítunk, hogy tehetségük a kiteljesedés útján elindulhasson. Az óvoda egyik fontos elve a szülővel való szoros kapcsolattartás, az együttműködés kialakítása a gyermek képességeinek kibontakoztatásának, fejlesztésének érdekében, vonatkozik ez a tehetségesnek vélt gyermekek szüleire is. A program tehát a tehetség fejlődéséhez szükséges környezeti tényezők biztosítására teszi a hangsúlyt, így célja a komplex személyiség-, készség- és képességfejlesztés, mely sokféle módszer ötvözeteként változatos tevékenység biztosításán,

élményszerző programokon keresztül valósul meg. A tehetségfejlesztésre számos mód nyílik a csoporton belül is, a dúsitás, gyorsítás, gazdagítás módszereiből számos elem bevihető. **Programunkban kiemelt hangsúlyt kap az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vétele.** A különleges képességekkel, kreativitással és motivációval rendelkező tehetségigéreteknél - a többi gyermek mellett - széles körű lehetőséget biztosítunk olyan játékos foglalkozásokon részt venni, amely serkenti érdeklődési területüket, fejleszti képességeiket. Ennek fő alkotóelemei:

- intellektuális kihívás
  - kreativitás
  - társas készség fejlesztése;
  - kellő motiválás és a motiváltság ébren tartása;
  - az egyedi elképzelések, ötletek megvalósításának támogatása;
  - az egyéni adottságok, képességek felderítése;
  - az erős oldal mellett a gyenge faktorok erősítése.
- ❖ Óvodánkban a kreativitás felkeltése és ébren tartása, fejlesztése az egyik legfontosabb feladat, mégpedig a lehető legszélesebb körben, nem pedig a tehetségek megkülönböztetése, kiszűrése. **Minden gyermeknek a maga érdeklődésének, adottságainak megfelelően igyekszünk nyújtani a „tehetségeseknek járó” differenciált odafigyelést és megerősítést.**

7.9 Az eredményességet biztosító szempontok

- ❖ A sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- ❖ Indokolt esetben speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés.
- ❖ A kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése.
- ❖ Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes.
- ❖ Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósításához.
- ❖ Az együttnevelés megvalósításában az óvodapedagógussal szemben az alábbi követelmény teljesül: tudatos pedagógia, pszichológia felkészültség, pozitív nevelői attitűdök, mint elfogadás, befogadás, empátia, hitelesség – és az integrált neveléshez szükséges kompetenciák megléte; individuális módszerek ismerete, technikák alkalmazása;
- ❖ Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk
- ❖ Figyelembe veszi az eltérő képességeket, tolerálja az eltérő viselkedést;
- ❖ Együttműködünk a különböző szakemberekkel, iránymutatásaikat, javaslataikat beépítjük a pedagógiai folyamatokba.

Összefoglalásként: *A gyermek szükségleteihez adaptált és érzelmi biztonságot nyújtó környezet lehetővé teszi a sérülés specifikus módszerek és eszközök alkalmazását! A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése, a társas támogatás megélése.*

8. Monitoring és nyilvánosság

Az intézmény folyamatosan belső monitoring rendszerben rögzíti a különleges szükségletű gyermekek helyzetét érintő főbb változásokat, melynek keretében kiemelten vizsgálja jelen program végrehajtását, illetve a megvalósított intézményi programok hatását, eredményeit a hátrányos helyzetű gyermekek vonatkozásában, valamint dokumentálja jelen programmal kapcsolatos javaslatokat, melyek a gyermekek, a gyermekek képviselői, a szülők/gondviselők, illetve képviselőik, valamint a fenntartó és a társintézmények részéről kerülnek előterjesztésre.

Az intézmény esélyegyenlőségi programjának elkészítéséhez és a monitorozáshoz szükséges adatok és információk szolgáltatásáról, valamint az éves monitoring jelentés elkészítéséről az intézmény vezetője saját felelősségi körében gondoskodik.

8.2. Jelen programot érintő éves felülvizsgálati monitoring fő tartalmi elemei:

- ❖ A hátrányos helyzetű munkavállalók intézményi esélyegyenlőségi helyzetének bemutatása
- ❖ A különleges bánásmódot igénylő gyermekek és családok intézményi esélyegyenlőségi helyzetének bemutatása.
- ❖ Az intézményt, a hátrányos helyzetű, különleges bánásmódot igénylő gyermekeket érintő tevékenységek bemutatása.
- ❖ Tájékoztatás a tárgyévben beadott, intézményi esélyegyenlőség megsértésével kapcsolatos szülői/gondviselői panaszokról, a panasztételi eljárások eredményeiről.
- ❖ A következő időszakra vonatkozó program alapelveinek és cselekvési irányainak

meghatározása.

9. Konzultáció és visszacsatolás

- A közoktatási intézményi esélyegyenlőségi programot az intézmény a fenntartóval, a gyermekek szüleivel és képviselőivel, valamint a szakmai partnerekkel való konzultáció lefolytatása után fogadja el.
- Az intézmény a gyermek törvényes képviselőjének kérésére jelen programot köteles nyomtatott formában a kérést követő 5 munkanapon belül kiadni. A programmal kapcsolatos véleményt szóban is tehet a tanuló, vagy képviselője, ez esetben, kérésére javaslatát írásba kell foglalni és a javaslattevő ellenjegyzése után a belső monitoring rendszer részére dokumentálni.

10. Esélyegyenlőségi terv karbantartásával összefüggő feladatok

Feladat az Esélyegyenlőségi Program teljesülésének évenkénti felülvizsgálata, egyeztetése a munkáltatóval és a munkavállalói érdekképviselettel. A vezetők tájékoztatásának megszervezése az esélyegyenlőségi törvény követelményeiről és az eljárás rendjéről külső szakértő bevonásával javasolt.

- ❖ A munkaviszonnyal kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét be kell tartani. Mt.5.§ (1).
- ❖ Az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének következményeit megfelelően orvosolni kell, amely nem járhat más munkavállaló jogainak megsértésével, illetve csorbításával Mt.5§(2).

10.1.1 .Azonnali beavatkozást igénylő folyamatok

Minden olyan helyzet és eljárás, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel a 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról, és Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire). - Ilyen eljárásokat, folyamatokat az intézményben nem tapasztaltunk.

Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és oktatási sikerességét. - Ilyen eljárásokat, folyamatokat az intézményben nem tapasztaltunk.

Ha igazolódik, hogy az intézmény nyújtotta bármely nevelési-oktatási szolgáltatáshoz (logopédiai foglalkozás, pszichológus segítsége, fejlesztő pedagógus) vagy az intézményben biztosított feltételek (nevelést, tanulást segítő eszközök hiányossága, hiányos pedagógus ellátottság) nem biztosított az egyenlő bánásmód a halmozottan hátrányos helyzetű óvodások számára. - Ilyen eljárási folyamatokat az intézményben nem tapasztaltunk.

Ha az intézményben a sajátos nevelési igényű és pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott az óvodások együttes aránya jelentősen

meghaladja az országos átlagot (vagyis több 7 %- nál). -

10.1.2 .Eljárásrend az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetére

- ❖ Az intézményi esélyegyenlőség megsértését érintő eseteket és panasztételeket az intézmény vezetője köteles kivizsgálni, továbbá, ha szükséges, független szakértőt bevonni. Az esélyegyenlőség megsértésének megállapítása esetén az intézmény köteles az esélyegyenlőséget sértő intézkedést, programot, vagy állapotot megszüntetni. Ellenkező esetben a fenntartó köteles az intézménnyel, illetve az intézmény vezetőjével szemben saját hatáskörében eljárni.
- ❖ A munkáltató írásbeli intézkedését köteles megindokolni, ha az ellen a munkavállaló jogorvoslatot kezdeményezhet. Ebben az esetben a jogorvoslat módjáról és határidejéről a munkavállalót ki kell oktatni. Mt.6§ (3)(4).
- ❖ A jelen programban meghatározott, a fenntartó felelősségi körében jelentkező mulasztások esetén a fenntartó mulasztását az illetékes közigazgatási hivatal, vagy más felettes hatóság állapíthatja meg, a fenntartóval szemben saját hatáskörében járhat el.
- ❖ Az esélyegyenlőségi törvény rendelkezései alapján az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti igények különböző jogszabályokban meghatározott eljárások során - így különösen személyiségi jogi perben, munkaügyi perben, illetve fogyasztóvédelmi, munkaügyi vagy szabálysértési hatóságok eljárása során - érvényesíthetők.
- ❖ A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde a konfliktusok feloldása érdekében belső, ún. **panasztételi eljárást** intézményesít. Emellett természetesen a sérelmet szenvedett fél gyakorolhatja az egyes jogszabályokban nevesített jogait (pl. személyiségi per, munkaügyi per, közigazgatási eljárás). Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) kérelem alapján, illetve az a törvényben meghatározott esetekben hivatalból vizsgálatot folytat annak megállapítására, hogy megsértették-e az egyenlő bánásmód követelményét, valamint kérelem alapján, hogy az arra kötelezett munkáltatók elfogadtak-e esélyegyenlőségi tervet. A vizsgálat alapján határozatot hoz, sőt arra is lehetősége van, hogy a közérdekű igényérvényesítés joga alapján pert indítson a jogaikban sértett személyek és csoportok jogainak védelmében. Ha a hatóság megállapította a törvényben foglalt, az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértését, elrendelheti a jogsértő állapot megszüntetését, megtilthatja a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, továbbá elrendelheti a jogsértést megállapító jogerős határozatának nyilvános közzétételét, bírságot szabhat ki, illetve külön törvényben meghatározott jogkövetkezményt alkalmazhat. A hatóság határozata és végzése ellen a közigazgatási döntésekre vonatkozó általános szabályok szerint bírósági felülvizsgálatnak van helye.

11. Jövőképünk

Óvodánkban a jövőben még hangsúlyosabb szerepet szánunk az esélyegyenlőség

Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde

előmozdításának, az ehhez szükséges tárgyi és humán erőforrás fejlesztésre. Nagyon fontos számunkra, hogy intézményünk hátrányos helyzetű, különleges odafigyelést, bánásmódot igénylő gyermekeinek és családjainak, illetve munkatársainak esélyeik javulnak, a lehető legtöbb támogatást megadjuk nekik. Kiemelt területnek tartjuk az ide járó gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését, a foglalkoztatottak mentálhigiénéjének ápolását, mindannyiunk számára az esztétikus, biztonságos, fejlesztő hatású környezet kialakítását. Kiemelt figyelmet alkalmazunk a veszélyeztetettek számára, tudatos és partnerségen alapuló intézkedések révén, elfogadó és nyitott környezetben, személyre szabott, rugalmas, differenciáló módszerekkel kívánjuk növelni felzárkózási esélyeiket, csökkenteni hátrányaikat, pótolni hiányait.

Az elfogadott Esélyegyenlőségi Program a Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde honlapján hozzáférhető, amely alapján az esélyegyenlőséggel kapcsolatos folyamatok, intézkedések megismerhetők, és biztosított megvalósítás folyamatos ellenőrzése is.

Jelen megállapodást a munkahelyi esélyegyenlőség érdekében a következő szervezetek képviselői aláírásukkal elfogadják.

A program elfogadása

Az Alkalmazotti közösség nevében: *Balog, Pál*.....

A Szülői Közösség nevében: *Kovács, Anna*.....

Készítette: Horváthné Gellért Emőke Anna

Kunszállás, 2022. 09.01.